

1. Yaranma yeri üzrə informasiyanın təsnifatı:

- İyerarxiya, faset, deskriptor
- Kəmiyyət və keyfiyyət
- Mətn, qrafik
- Uçot, statistika
- √ Giriş, çıxış, daxili, xarici

2. Verilənlər -

- İnformasiya sistemlərində ayrı-ayrı sənədlər, sənədlərin ayrı-ayrı massivləri, sənədlər və sənəd massivləri (kitabxanalarda, həmin banklar, fondlar)
- Müəssisə tərəfindən fəaliyyətində istifadə edilən ilkin sənədlər
- İstifadə olunmayan, yalnız saxlanılan əlamətlər və ya qeydə alınmış müşahidələr
- Müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətinin təşkili üçün zəruri olan məlumatlar məcmusu
- √ Hadisələr, proseslər obyektləri xarakterizə edən ayrı-ayrı faktlar

3. İqtisadi informasiya təsnifatı metodları aşağıdakılardır:

- Kəmiyyət və cəm
- √ İyerarxiya, faset, deskriptor
- Strateji və taktiki
- İyerarxiya, şəbəkə, relyasiya
- Debet və kredit

4. İqtisadi informasiya:

- Konkret sahədə hadisələr, proseslər və obyektləri xarakterizə edən ayrı-ayrı faktlar və onların xassələri
- √ İstehsal və qeyri-istehsal sahələrdə sosial-iqtisadi proses və insanlar kollektivlərini idarə edən məlumatlar məcmusudur
- Hadisələr, proseslər obyektləri xarakterizə edən ayrı-ayrı faktlar
- İstifadə olunmayan, yalnız saxlanılan əlamətlər və ya qeydə alınmış müşahidələr
- Konkret sahədə qarşıya qoyulan məsələləri həll etməyə imkan verən aşkar edilmiş qanunauyğunluqlar

5. İnformatika hansı elmlərə aiddir?

- Humanitar
- √ Tətbiqi
- Texniki
- Fənlərarası
- İctimai

6. İnformasiya xidmətləri bazarında aşağıdakələrin satışı və mübadiləsi aparılmalıdır:

- Avadanlıqların, müxtəlif sistemlərin
- √ Lisenziyaların, nou-hau, informasiya texnologiyalarının
- İnformasiya avadanlığının layihələşdirilməsi, hazırlanması, quraşdırılması, istismara verilməsi kompleksinin
- Obyektlərin və rabitə şəbəkələrinin
- İlkin sənədlər blanklarının, hesablama texnikasının

7. İnformasiya xidmətləri bazarı:

- Kommersiya əsasında intellektual əməyin məhsulları ilə ticarət üzrə iqtisadi, hüquqi və təşkilati münasibətlər sistemi
- √ Reallaşdırılması nəzərdə tutulan proqram məhsulların hazırlanması üzrə xidmətlər
- Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin tənzimlənməsi
- Fəaliyyətin bütün sahələrində etibarlı və fasiləsiz biliyin tam istifadə edilməsinə yönəlmiş tədbirlər kompleksi
- Proqram məhsulların müşayiəti üzrə xidmət

8. Cəmiyyətin informasiya resursları:

- Müəssisənin fəaliyyətində istifadə edilən sənədlər
- √ Ayrı-ayrı sənədlər, sənədlərin ayrı-ayrı massivləri, informasiya sistemlərində (kitabxanalar, verilənlər bankları, fondlar) sənədlər və sənəd massivləri
- Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin tənzimlənməsi
- Fəaliyyətin bütün sahələrində etibarlı və fasiləsiz biliyin tam istifadə edilməsinə yönəlmiş tədbirlər kompleksinin genişləndirilməsi
- İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üçün zəruri olan hesabat sənədləri

9. Cəmiyyətin informasiya mədəniyyəti nəzərdə tutur:

- Müasir proqram məhsulları ilə tanış olmaq
- √ İnformasiya ilə məqsədyönlü şəkildə işləmək bacarığı və onun alınması, emalı və kompüter informasiya texnologiyasının istifadəsilə ötürülməsi imkanlarının əldə edilməsi
- Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin tənzimlənməsi
- Fəaliyyətin bütün sahələrində etibarlı və fasiləsiz biliyin tam istifadə edilməsinə yönəlmiş tədbirlər kompleksini genişləndirmək
- Xarici dilləri bilmək və fəaliyyətdə belə bacarıqdan istifadə etmək

10. Cəmiyyətin kompüterləşdirilməsi:

- Fəaliyyətin bütün sahələrində etibarlı və fasiləsiz biliyin tam istifadə edilməsinə yönəlmiş tədbirlər kompleksi
- √ İnformasiya emalının nəticələrinin operativ alınmasını təmin edən kompüter texniki bazasının tətbiqi və inkişafı prosesi
- Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesi
- Dövlət səviyyəsində hesablama texnikasının tam yayılması prosesi
- Mikro-EHM-lərin böyük EHM-lərlə əvəz olunması prosesi

11. Cəmiyyətin informasiyalaşması:

- Hesablama texnikasının tam yayılması prosesi
- √ İnformasiya tələbatını ödəmək üçün optimal şəraitin yaradılması məqsədilə sosial-iqtisadi və elmi-texniki proses
- Dövlət səviyyəsində hesablama texnikasının tam yayılması prosesi
- Dövlət səviyyəsində yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin tənzimlənməsi
- Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesi

12. İnformasiya cəmiyyətinin meyarı:

- Bütün fəaliyyət sahələrində fərdi kompüterlərdən geniş istifadə
- √ İşləyənlərin əksəriyyəti informasiyanın istehsalı, saxlanması, emalı və satışı ilə məşğulyyəti
- Dövlət səviyyəsində hesablama texnikasının tam yayılması prosesi
- Dövlət səviyyəsində yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin tənzimlənməsi
- İnformasiyanın işlənməsində EHM-dən istifadə

13. Hesablama elektron maşınların əsas funksiyası:

- İnsan və maşın arasında ünsiyyət
- √ Proqram idarəetmə prinsipi
- İnformasiyanın kodlaşdırılması
- İnformasiyanın reallaşdırılması
- Məsələlərin hazırlanması

14. "Səmərəli" kodlaşdırma nədir?

- Əlifbaya daxil olan nişanların sayının azaldılması məqsədilə kodlaşdırma
- √ Artıqlığı azaldan kodlaşdırma
- İnformasiyanın həcmiminin azaldılması məqsədi ilə kodlaşdırma
- İnformasiyanın gizlədilməsi məqsədi ilə kodlaşdırma
- İnformasiyanın gizlədilməsi məqsədilə kodlaşdırma

15. "Kriptografiya" nədir?

- Qüsurların aradan qaldırılması məqsədi ilə informasiyanın kodlaşdırılması

- ✓ İcazəsiz daxil olmadan informasiyanın müdafiəsi məqsədilə kodlaşdırma
- İnformasiyanın həcmnin azaldılması məqsədi ilə kodlaşdırma
- İnformasiyanın gizlədilməsi məqsədi ilə kodlaşdırma
- Səhvlərin düzəldilməsi məqsədilə informasiyanın kodlaşdırılması

16. Host-kompüterlər –

- Şəbəkə əməliyyat sistemləridir
- ✓ Kommunikasiya qovşaqları funksiyasını yerinə yetirən xüsusi kompüterlərdir
- Qarşılıqlı əlaqədə olan və müxtəlif yerlərdə yerləşən kompüterlər toplusudur
- Ümumi istifadə resurslarıdır
- Müxtəlif məsələləri yerinə yetirən kompüterlərdir

17. Qlobal şəbəkə –

- Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- ✓ Coğrafi cəhətdən bir-birindən uzaqlaşdırılmış kompüterlər toplusudur
- Məhsulun yaradılması, saxlanması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır
- Bütün cavablar düzdür
- Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur

18. Korporativ şəbəkə –

- Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- ✓ Paylanmış arxitektura ilə mürəkkəb informasiya sistemidir
- Məhsulun yaradılması, saxlanması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır
- Kiçik sahədə məhdud sayda kompüterlərin qarşılıqlı əlaqəsinin təminatıdır
- Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur

19. Lokal şəbəkə –

- Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- ✓ Kiçik sahədə məhdud sayda kompüterlərin qarşılıqlı əlaqəsinin təminatıdır
- Məhsulun yaradılması, saxlanması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır
- Paylanmış arxitektura ilə mürəkkəb informasiya sistemidir
- Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur

20. Kommunikasiya şəbəkəsi –

- Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- ✓ Məhsulun yaradılması, saxlanması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır
- Kiçik sahədə məhdud sayda kompüterlərin qarşılıqlı əlaqəsinin təminatıdır
- Paylanmış arxitektura ilə mürəkkəb informasiya sistemidir
- Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur

21. İnformasiya şəbəkəsi –

- Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur
- Paylanmış arxitektura ilə mürəkkəb informasiya sistemidir
- Kiçik sahədə məhdud sayda kompüterlərin qarşılıqlı əlaqəsinin təminatıdır
- ✓ Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- Məhsulun yaradılması, saxlanması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır

22. Şəbəkə –

- Paylanmış arxitektura ilə mürəkkəb informasiya sistemidir

- Məhsulun yaradılması, saxlanılması, dəyişilməsi və ötürülməsi funksiyalarını yerinə yetirən obyektlər sistemi və həmin məhsulun ötürülmə kanallarıdır
- Obyektlər sistemidir ki, burada informasiya məhsul kimi çıxış edir
- √ Bir birilə müəyyən kanallar ilə birləşən və qarşılıqlı əlaqədə olan obyektlər toplusudur
- Kiçik sahədə məhdud sayda kompüterlərin qarşılıqlı əlaqəsinin təminatıdır

23. İnformasiya texnologiyaların evolyusiyasının beşinci etarı –

- Radio, teleqraf, telefon
- Nitq
- Yazı
- √ EHM
- Kitabı çap edən makinanın icadı

24. İnformasiya texnologiyaların evolyusiyasının dördüncü etarı –

- Yazı
- Kitabı çap edən makinanın icad edilməsi
- EHM
- Nitq
- √ Radio, teleqraf, telefon

25. İnformasiya texnologiyaların evolyusiyasının üçüncü etarı –

- Yazı
- √ Kitabı çap edən makinanın icad edilməsi
- Radio, teleqraf, telefon
- EHM
- Nitq

26. İnformasiya texnologiyaların evolyusiyasının ikinci etarı –

- Kitabı çap edən makinanın icad edilməsi
- EHM
- √ Yazı
- Radio, teleqraf, telefon
- Nitq

27. İnformasiya texnologiyaların evolyusiyasının birinci etarı –

- Kitabı çap edən makinanın icad edilməsi
- EHM
- Radio, teleqraf, telefon
- √ Nitq
- Yazı

28. İnformasiyanın daşıyıcısı:

- Müxtəlif təbiətli dalğalar: akustik, elektromaqnit və s.
- İnformasiyanın maşın daşıyıcıları
- Müxtəlif vəziyyətdə olan maddə: dərəcə, molekulların konsentrasiyası və s.
- √ Bütün cavablar düzdür
- İxtiyarı maddi əşya (kağız, daş və s.)

29. İnformasiyanın silinmə xassəsi –

- İnformasiyanın sürət çıxarma qabiliyyəti
- İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti
- Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlama zamanı
- İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası

√ İnformasiyanın elə dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalır

30. İnformasiyanın elə dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalması informasiyanın bu xassəsinə aiddir

- İnformasiyanın ötürülmə xassəsi
- İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi
- İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi
- İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi
- √ İnformasiyanın silinmə xassəsi

31. İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi –

- İnformasiyanın surət çıxarma qabiliyyəti
- İnformasiyanın elə dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalır
- Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlama zamanı
- İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası
- √ İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti

32. İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti informasiyanın bu xassəsinə aiddir

- İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi
- İnformasiyanın ötürülmə xassəsi
- İnformasiyanın silinmə xassəsi
- İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi
- √ İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi

33. İnformasiyanın ötürülmə xassəsi –

- Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlama zamanı
- İnformasiyanın dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalır
- İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti
- √ İnformasiyanın surət çıxarma qabiliyyəti
- İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası

34. İnformasiyanın surət çıxarma qabiliyyəti informasiyanın bu xassəsinə aiddir

- İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi
- √ İnformasiyanın ötürülmə xassəsi
- İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi
- İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi
- İnformasiyanın silinmə xassəsi

35. İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi –

- Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlama zamanı
- √ İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası
- İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti
- İnformasiyanın elə dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalır
- İnformasiyanın surət çıxarma qabiliyyəti

36. İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası informasiyanın bu xassəsinə aiddir

- İnformasiyanın ötürülmə xassəsi
- √ İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi
- İnformasiyanın silinmə xassəsi
- İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi
- İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi

37. İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi –

- İnformasiyanın tükənməzliyi və bitməzliyi xarakteristikası
- √ Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlanması qabiliyyəti
- İnformasiyanın öz mövcudluğunun formasını dəyişmək qabiliyyəti
- İnformasiyanın elə dəyişdirilməsidir ki, bu zaman onun qədəri azalır
- İnformasiyanın surət çıxarma qabiliyyəti

38. Yadda saxlayan xananın məkan miqyası və yadda saxlanması qabiliyyəti informasiyanın bu xassəsinə aiddir

- İnformasiyanın yenidən hasil edilmə xassəsi
- √ İnformasiyanın yadda saxlanma xassəsi
- İnformasiyanın dəyişilmə xassəsi
- İnformasiyanın silinmə xassəsi
- İnformasiyanın ötürülmə xassəsi

39. İnformasiyanın xassələri:

- Mühafizəlik
- Əlçatanlılıq
- Releventlılıq
- √ Bütün cavablar düzdür
- Erqonomiklik

40. İnformasiyanın xassələri:

- Tamlıq
- √ Bütün cavablar düzdür
- Həqiqilik
- Əlçatanlılıq
- Aktuallıq

41. İnformasiya –

- Kimsə və ya nəşə haqqında bilik və ya məlumatlar
- √ Bütün cavablar düzdür
- İşarə və ya siqnal formasında ötürülən məlumatlar
- Sistemin saxlanması, təkmilləşdirilməsi və inkişafı üçün istifadə edilən biliklərin bir hissəsi
- Yığılan, saxlanılan, ötürülən, istifadə edilən məlumatlar

42. Kəsilməz çoxluq üçün zəruri kəsrlərin sayı

- Sonludur
- √ Sonsuzdur
- Unimodaldır
- Universaldır
- Yeganədir

43. Diskret çoxluq üçün zəruri kəsrlərin sayı

- Yeganədir
- √ Sonludur
- Universaldır
- Sonsuzdur
- Unimodaldır

44. α -kəsrlər anlayışının daxil edilməsi

- Ümumi biliklərinin çıxarılma prosesini sadələşdirir
- √ Ekspert biliklərinin çıxarılma prosesini sadələşdirir
- Ekspert biliklərinin çıxarılmasının yeganə üsuludur
- Düzgün cavab yoxdur

- İstifadəçinin işini asanlaşdırır

45. Qeyri-səlis subnormal çoxluğun nüvəsi

- Doludur
- ✓ Boşdur
- Qeyriordinardır
- Subordinardır
- Boş deyildir

46. Mənsubiyyət funksiyaları 1 bərabər olan qeyri-səlis çoxluğun elementləri necə adlanır

- Alqoritm
- ✓ Nüvə
- Mərkəz
- Hündürlük
- Mənsubiyyət funksiyası

47. A qeyri-səlis çoxluğun keçid nöqtələri

- $\mu=0$
- ✓ $\mu=0.5$
- $\mu>0.5$
- $\mu<0.5$
- $\mu=1$

48. Qeyri-səlis çoxluq boşdur, əgər

- $\mu=1$
- ✓ $\mu=0$
- $\mu>0$
- $\mu<0$
- $\mu<1$

49. $\sup \mu < 1$ olarsa qeyri-səlis çoxluq

- Normaldır
- ✓ Subnormaldır
- Səlisdir
- Mərkəzkəşdirilmişdir
- Normalizə olunmuşdur

50. A qeyri-səlis çoxluğunun hündürlüyü 1 bərabər olarsa, bu çoxluq

- Subnormaldır
- ✓ Normaldır
- Səlisdir
- Mərkəzkəşdirilmişdir
- Normalizə olunmuşdur

51. A qeyri-səlis çoxluğun $\sup \mu$ kəmiyyəti

- Ölçü
- ✓ Hündürlük
- Həcm
- Sahə
- Genişlik

52. Qeyri-səlis çoxluğun daşıyıcısı

- Bütün cavablar düzdür
- 0 bərabər olan mənsubiyyət funksiyasının nöqtələr altçoxluğudur
- ✓ Müsbət mənsubiyyət funksiyasının nöqtələr altçoxluğudur
- 1 bərabər olan mənsubiyyət funksiyasının nöqtələr altçoxluğudur
- Mənfi mənsubiyyət funksiyasının nöqtələr altçoxluğudur

53. Mənsubiyyət funksiyası nəyi işarə edir

- Elementlərin sayını və ya çoxluğun qüvvəsini
- ✓ Altçoxluğa elementin mənsubiyyət dərəcəsini
- İxtiyari nizamlanmış altçoxluqda qiymətlərin qəbul olunmasını
- Qeyri-səlis çoxluğun universallaşmasını
- Çoxluğun kompleks ədədlərini

54. Adi çoxluqla qeyri-səlis çoxluğun arasında fərq

- İstifadə mürəkkəbliyi
- ✓ Hansısa xassəsinə görə birmənalı cavab yoxdur
- Elementlərin məxsusi stukturlaşması
- $[0,1] \cup [1,0]$ parçasında yerinə yetirilən addımların sayı
- $[0,1]$ parçasında elementlərin sonsuzluğu

55. Qeyri-səlis sistemlərin tədqiqat mərkəzinin dəyişdirilməsi bu problemin yaranmasına gətirib çıxarmışdır:

- Qeyri-səlis hesablamaları üçün kompüterlərin yeni arxitekturasının yaradılması
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- İşləmənin instrumental vasitələrinin yaradılması
- Qeyri-səlis idarə sistemlərinin hesablanması və mühəndis metodların işlənilməsi
- Qeyri-səlis kompüterlərin və kontrollerlərin element bazasının yaradılması

56. Qeyri-səlis məntiqin tətbiq nöqtələri

- Yeni bazarların təhlili
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Siyasi reytinglərin qiymətləndirilməsi
- Optimal qiymət strategiyasının seçimi
- Birja oyunları

57. Qeyri-səlis məntiq üzrə biliklər laboratoriyası

- CSI
- ✓ LIFE
- T&T
- ARPAnet
- ASCC

58. Bu alimin işlərində texnikada qeyri-səlis məntiqin tətbiqinin nəzəri əsasları verilmişdi

- L. Zadə
- ✓ B. Kosko
- Y. Şumpeter
- İ. Mamdani
- F. Mahlup

59. Qeyri-səlis çoxluqlar aparatı harada tətbiq olunur

- Super EHM-lərdə
- ✓ Seçkilərin proqnozlaşdırılmasında
- Yeni texnoloji sistemlərdə
- İnteqral sxemlərdə

- Optimallaşdırma məsələlərində

60. Yeni riyazi nəzəriyyəsinin inkişafının təkanı

- Elmi-texniki proqres
- √ L. Zadənin "Fuzzy Sets" işi
- Muavir nəzəriyyəsinin yaradılması
- Arifmetik-məntiqi qurğunun işlənilməsi
- Linuxun ƏS-in yaradılması

61. Həqiqi intellektual sistemin yaradılması üçün mexanizm

- İxtisaslaşdırılmış personal
- √ Mülahizələri düsturlara çevirən yeni riyazi aparat
- Riyazi düsturlar dili
- Yeni proqramlaşdırma dili
- Modellərə arxalanan riyazi aparat

62. Qeyri-səlis məntiq yaranma ili

- 1973.0
- √ 1965.0
- 1968.0
- 1977.0
- 1969.0

63. Qeyri-səlis məntiqin banisi

- C. fon Neyman
- √ L. Zadə
- A. Lavleys
- Leybnis
- Ç. Bebic

64. Elmin ən vacib problemlərindən biri

- Resursların çatmamazlığı
- √ İnsanın təxmini mülahizələrinin modellərinin qurulması
- Dəqiq modellərin qurulması
- İntellektual sistemin qurulmasının qeyri mümkünlüyü
- Mütəxəssislərin çatmamazlığı

65. "Beyin şturmu":

- √ Yeni ideyaların kollektiv generasiyası üçün ekspert metodu
- İşgüzar oyun
- Rəqib təkliflərin müzakirəsi
- İmitasion oyun modeli
- Ekspertlərin qiymətli sorğusu

66. Proqnoz ssenarisi:

- Uzunmüddətli perspektivə normativ proqnoz
- √ Proqnozlaşdırılan halın dəyişikliklərin alternativ variantlarının təsviri
- Proqnoz analogiyasının növü
- Proqnozun ilkin yoxlanılmasının əsas metodu
- Proqnoz obyektinin ilkin axtarış modeli

67. İnterpolyasiya -

- Proqnoz layihəsinin hazırlanması mərhələsi
- √ Əvvəlki və sonrakı qiymətlərin nəzərə alınması ilə göstəricilərin naməlum qiymətinin tapılması
- Proqnozun əsas metodunun ilkin yoxlanılması
- İntellektual məsələlərin həlli alqoritmlərinin axtarışı
- Proqnoz tapşırığının müəyyənləşdirilməsi

68. Süni intellekt sahəsində ilk araşdırmalar bu dövrdə başlanmışdır:

- 20 əsrin 40-ci illərin sonunda
- √ 20 əsrin 50-ci illərin sonunda
- 20 əsrin 70-ci illərin sonunda
- 20 əsrin 80-ci illərində
- 20 əsrin 60-ci illərin sonunda

69. Süni intellekt sahəsində ilk tədqiqatlar bunların işlənməsi ilə bağlıdır

- Alqoritmik metodların
- √ Evristika metodların
- Qətnamələr metodların
- Kibernetik metodların
- Produksion metodların

70. "Qara qutu" kibernetikası əsasında bu prinsip durur:

- Hesablama planının hazırlanması məsələlərinin həlli üçün xüsusi dilin yaradılması
- √ İntellektual məsələlərin həlli alqoritmlərinin axtarışı
- İnsan beyninə zidd olan strukturların aparat modelləşdirilməsi
- Mövcud faktlar əsasında obyektlər arasında münasibətlərin qurulması
- İnsan beyni ilə eyni olan strukturların aparat modelləşdirilməsi

71. Neyrokibernetikanın əsasında bu prinsip durur:

- İntellektual məsələlərin həlli alqoritmlərinin axtarışı
- √ İnsan beyni ilə eyni olan strukturların aparat modelləşdirilməsi
- İnsan beyninə zidd olan strukturların aparat modelləşdirilməsi
- Mövcud faktlar əsasında obyektlər arasında münasibətlərin qurulması
- Hesablama planının hazırlanması məsələlərinin həlli üçün xüsusi dilin yaradılması

72. Hazırda neyron şəbəkələrin yaradılması zamanı bu yanaşmalardan istifadə olunur:

- Statik, dinamik, andron
- √ Aparat, proqram, hibrid
- Xüsusi, hesablama, struktur
- Aparat, intellektual
- Alqoritmik, ardıcıl, parallel

73. Neyrokibernetikanın fəaliyyəti müəyyən elementlərin yaradılması və birləşməsini təmin edən və adlandırılan sistemlərə yönəldilib:

- Məntiqi şəbəkə
- √ Neyron şəbəkə
- Semantik şəbəkə
- Fraktal şəbəkə
- Funksional şəbəkə

74. İntellektual məsələlərin həlli alqoritminin axtarışı üçün nəzərdə tutulan süni intellekt istiqaməti –

- Neyrodinamika
- √ "Qara qutu" kibernetikası
- Neyrokibernetika
- Neyron şəbəkə

- Kibernetika

75. Mövcud faktlar əsasında obyektlər arasında əlaqələri qurmaq üçün bunlardan istifadə edilir:

- Prosedur
- ✓ Qaydalardan
- Sorğulardan
- Relyasiyalardan
- Faktlardan

76. Obyektlər arasında konkret nisbəti müəyyən edən mülahizə:

- Prosedur
- ✓ Fakt
- Sorğu
- Relyasiya
- Qayda

77. Biliklərin aşkara çıxardılması və təhlili metodları:

- Təsnifat
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Assosiasiya
- Ardıcılıq
- Reqressiya

78. Biliklərin aşkara çıxardılması və təhlili metodları:

- Zaman ardıcılıqları
- Təsnifat
- Reqressiya
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Klasterizasiya

79. Verilənlərin intellektual təhlil texnologiyasının zəruri atributu

- Açıq arxitektura
- ✓ Müştəri-server arxitekturası
- Mur qanunu
- Data Mining
- Prosessorların sürətinin artırılması

80. Verilənlərin yığılmasının dəyişməzliyi –

- Verilənlər kateqoriyalara birləşdirilib və təsvir edilən sahələrdə müvafiq saxlanılır
- ✓ Bir dəfə anbara düşərkən verilənlər orada qalır və dəyişdirilmir
- Bir dəfə ambara düşərkən verilənlər orada qalır və dəyişdirilmir
- Bütün cavablar düzdür
- Verilənlər bütün müəssisənin tələblərini ödəyir

81. İntegrə olunma –

- Verilənlər kateqoriyalara birləşdirilib və təsvir edilən sahələrdə müvafiq saxlanılır
- ✓ “Anbar” anlayışını “tarixi” verilənlər toplusu kimi nəzərdən keçirilməsidir
- Bir dəfə ambara düşərkən verilənlər orada qalır və dəyişdirilmir
- Bütün cavablar düzdür
- Verilənlər bütün müəssisənin tələblərini ödəyir

82. Predmet yönümlülük –

- Verilənlər bütün müəssisənin tələblərini ödəyir
- √ Verilənlər kateqoriyalara birləşdirilib və təsvir edilən sahələrdə müvafiq saxlanılır
- Bir dəfə ambara düşərkən verilənlər orada qalır və dəyişdirilmir
- Bütün cavablar düzdür
- “Anbar” anlayışını “tarixi” verilənlər toplusu kimi nəzərdən keçirilməsidir

83. Verilənlər anbarının xassəsi

- Predmet yönümlülük
- √ Bütün cavablar düzdür
- Zamana bağlılıq
- Verilənlərin yığılmasının dəyişməzliyi
- İntegrə olunma

84. Yeni biliyin tapılması prosesinin uğurlu keçirilməsi üçün bunun mövcudluğu zəruridir

- Verilənlər bazası
- √ Verilənlər anbarı
- Üçölçülü kub
- Bütün cavablar düzdür
- OLAP sistemi

85. Modellərin növləri:

- Konyunktiv və dizyunktiv
- Bütün cavablar düzdür
- Effektiv və analitik
- √ Proqnoz və təsvir
- Elektron və texniki

86. Model –

- Reallığın real təqdim edilməsi
- √ Reallığın abstrakt təqdim edilməsi
- Orta xarakteristikalarlardır
- Fiktiv kəmiyyətlərdir
- Faydalı informasiya

87. Riyazi statistika

- Fiktiv kəmiyyətlərlə işləyir
- √ Orta xarakteristikalarla işləyir
- Əvvəlcədən formalaşmış hipotezlərlə işləyir
- Verilənlərin təhlilində əsas aləti rolunu oynayır
- Bütün cavablar düzdür

88. Data Mining –

- Optimallaşdırma probleminin həlli
- √ Verilənlərin təhlili
- Avtoreqressiya modeli
- Bütün cavablar düzdür
- Proqnozlaşdırma probleminin həlli

89. Təsadüfi kəmiyyətlərin paylanması, onların orta qiymətləri, dispersiya hansı sahəyə aiddir

- Optimallaşdırma problemlərinə
- √ Ehtimal modellərinin parametrlərinə
- Avtoreqressiya modelinə
- Bütün cavablar düzdür

- Proqnozlaşdırma problemlərinə

90. Cədvəllər, marşrutlar, planlar, inkişaf strategiyaları hansı sahəyə aiddir

- Proqnozlaşdırma problemlərinə
- ✓ Optimallaşdırma problemlərinə
- Avtoreqressiya modelinə
- Bütün cavablar düzdür
- Ehtimal modellərinin parametrlərinə

91. Valyuta məzənnələri, xammalın qiymətləndirilməsi, firmanın gəliri, işsizlik səviyyəsinin hesablanması hansı sahəyə aiddir

- Bütün cavablar düzdür
- Ehtimal modellərinin parametrlərinə
- ✓ Proqnozlaşdırma problemlərinə
- Avtoreqressiya modelinə
- Optimallaşdırma problemlərinə

92. Ehtimal modellərinin parametrləri

- Valyuta məzənnələri, xammalın qiymətləndirilməsi, firmanın gəliri, işsizlik səviyyəsinin hesablanması
- ✓ Təsadüfi kəmiyyətlərin paylanması, onların orta qiymətləri, dispersiya
- Avtoreqressiya modeli
- Bütün cavablar düzdür
- Cədvəllər, marşrutlar, planlar, inkişaf strategiyaları

93. Optimallaşdırma problemlərinə aiddir

- Valyuta məzənnələri, xammalın qiymətləndirilməsi, firmanın gəliri, işsizlik səviyyəsinin hesablanması
- ✓ Cədvəllər, marşrutlar, planlar, inkişaf strategiyaları
- Avtoreqressiya modeli
- Bütün cavablar düzdür
- Təsadüfi kəmiyyətlərin paylanması, onların orta qiymətləri, dispersiya

94. Proqnozlaşdırma problemlərinə aiddir

- Cədvəllər, marşrutlar, planlar, inkişaf strategiyaları
- ✓ Valyuta məzənnələri, xammalın qiymətləndirilməsi, firmanın gəliri, işsizlik səviyyəsinin hesablanması
- Avtoreqressiya modeli
- Bütün cavablar düzdür
- Təsadüfi kəmiyyətlərin paylanması, onların orta qiymətləri, dispersiya

95. Analitik texnologiyanın sadə misalı

- Data Mining
- ✓ Pifaqor teoremi
- Proqnozlaşdırma
- Optimallaşdırma
- İnsan beyni tərəfindən informasiyanın emalı

96. Kəsişmə əməliyyatı bu əməliyyata müvafiqdir

- OR
- ✓ AND
- İF AND ONLY IF
- NOT
- İF-THEN

97. Birləşmə əməliyyatı bu əməliyyata müvafiqdir

- İF-THEN
- √ OR
- NOT
- AND
- İF AND ONLY IF

98. Tamamlayıcı əməliyyatı bu əməliyyata müvafiqdir

- AND
- √ NOT
- İF-THEN
- İF AND ONLY IF
- OR

99. Qeyri səliss çoxluğun tamamlayıcısı

- $1+\mu$
- √ $1-\mu$
- $1*\mu$
- Düzgün cavab yoxdur
- $1/\mu$

100. İki qeyri səliss çoxluqların kəsişməsi

- Çoxluqların mənsubiyyət funksiyaları arasında maksimal olanıdır
- √ Çoxluqların mənsubiyyət funksiyaları arasında minimal olanıdır
- Mənsubiyyət funksiyalarının hasilidir
- Mənsubiyyət funksiyalarının fərqi
- Mənsubiyyət funksiyalarının cəmidir

101. İki qeyri səliss çoxluqların birləşməsi

- Çoxluqların mənsubiyyət funksiyaları arasında minimal olanıdır
- √ Çoxluqların mənsubiyyət funksiyaları arasında maksimal olanıdır
- Mənsubiyyət funksiyalarının hasilidir
- Mənsubiyyət funksiyalarının fərqi
- Mənsubiyyət funksiyalarının cəmidir

102. A Qeyri-səliss çoxluğu B qeyri-səliss çoxluğuna bərabərdir, əgər

- $\mu A < \mu B$
- √ $\mu A = \mu B$
- $\mu A + \mu B = 1$
- Düzgün cavab yoxdur
- $\mu A - \mu B = 0$

103. A Qeyri-səliss çoxluğu B qeyri-səliss çoxluğunun tərkibindədir, əgər

- $\mu A > \mu B$
- √ $\mu A < \mu B$
- $\mu A + \mu B = 1$
- Düzgün cavab yoxdur
- $\mu A - \mu B = 0$

104. Bul məntiqi belə təqdim edir

- Çoxluqlar toplusu
- √ Çoxluqlar cəbri
- Siniflər cəbri
- Çoxluqlar və siniflər cəbri

- Siniflər toplusu
- 105.** “Bir düsturun düzgün, digərlərinin isə səhv olması”nı hesab etməyə imkan verən qaydalar
- Sintaksis
 - √ Semantika
 - Oxşarlıq
 - Riyazi məntiq
 - Praqmatizm
- 106.** Düsturların qurulması qaydalarının məcmusu adlanır
- Semantika
 - √ Sintaksis
 - Oxşarlıq
 - Riyazi məntiq
 - Praqmatizm
- 107.** Riyazi məntiqdə semantika -
- Düsturların qurulması qaydalar məcmusudur
 - √ “Bir düsturun düzgün, digərlərinin isə səhv olması”nı hesab etməyə imkan verən qaydalardır
 - Düsturların anlayışını təsvir edən qaydalar məcmusudur
 - Dilin obyektlərinin və düsturlarının qurulması qaydalar məcmusudur
 - Dilin obyektlərinin qurulması qaydalar məcmusudur
- 108.** Riyazi məntiqdə sintaksis -
- Dilin obyektlərinin qurulması qaydalar məcmusudur
 - √ Düsturların qurulması qaydalar məcmusudur
 - “Bir düsturun düzgün, digərlərinin isə səhv olması”nı hesab etməyə imkan verən qaydalardır
 - Dilin obyektlərinin və düsturlarının qurulması qaydalar məcmusudur
 - Düsturların anlayışını təsvir edən qaydalar məcmusudur
- 109.** Riyazi məntiq -
- Teoremləri öyrənən riyaziyyatın bölümüdür
 - √ Sübutları tədqiq edən elmdir
 - Metod üzrə riyaziyyatdır
 - Çoxluqları öyrənən riyaziyyat bölməsidir
 - Fənni məntiqdir
- 110.** “A” mülahizəsi: "Con fon Neyman EHM-in memarıdır"; “B” mülahizəsi - " Düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir". Bu fikirlərin ekvivalentliyi
- "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, və düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - √ "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır onda və yalnız onda ki, düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, və ya düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir "
 - "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır əgər düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - "Əgər Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, onda düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir "
- 111.** “A” mülahizəsi "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur"; “B” mülahizəsi - "İki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur". Bu fikirlərin implikasiyası
- "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur və iki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - √ "Əgər printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda iki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda və yalnız onda ki, iki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur"
 - "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda iki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur və ya iki parallel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur "

112. “A” mülahizəsi "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur"; “B” mülahizəsi - "İki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur". Bu fikirlərin dizyunksiyası:
- "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda və yalnız onda ki, iki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur"
 - "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur və iki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - "Əgər printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda iki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - √ "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur və ya iki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
 - "Printer - informasiyanın çıxış qurğusudur onda iki paralel xəttin ortaq nöqtəsi yoxdur".
113. “A” mülahizəsi: "Con fon Neyman EHM-in memarıdır"; “B” mülahizəsi - " Düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir". Bu fikirlərin konyunksiyası
- "Əgər Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, onda düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir "
 - √ "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, və düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır onda və yalnız onda ki, düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır əgər düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir"
 - "Con fon Neyman - EHM-in memarıdır, və ya düzbucaqlı dördbucağın diaqonalları bərabərdir "
114. Ə!- Kvantorudur
- İxtiyarlıq
 - √ Mövcudluq və yeganəlik
 - “İstənilən” işarə edən
 - «Hansısa» işarə edən
 - Vahidlik
115. Ə - kvantorudur
- İxtiyarlıq
 - √ Mövcudluq
 - “İstənilən” işarə edən
 - «Hansısa» işarə edən
 - Vahidlik
116. - kvantorudur
- İxtiyarlıq
 - √ Bütün cavablar düzdür
 - İstənilən
 - Hər bir
 - Ümumilik
117. Mülahizənin forması
- Sadə
 - √ Bütün cavablar düzdür
 - Doğru
 - Yalan
 - Mürəkkəb
118. İdentik doğruluq –
- Nəqli cümlələrdə ifadə olan doğru və ya yalan fikir
 - √ Formal-məntiqi strukturuna görə mürəkkəb fikirlərin doğru olma xassəsi
 - İdrak formasıdır ki, anlayışlar bir-biri vasitəsilə təyin olunur və açılır
 - Məntiqi deduksiyanın əsasını təşkil edən qanun
 - Doğru və ya yalan olması yalnız özünün qrammatik və ya məntiqi strukturundan irəli gələn fikir
119. Məntiqi qanun –

- Nəqli cümlələrdə ifadə olan doğru və ya yalan fikir
- √ Məntiqi deduksiyanın əsasını təşkil edən qanun
- İdrak formasıdır ki, anlayışlar bir-biri vasitəsilə təyin olunur və açılır
- Formal-məntiqi strukturuna görə mürəkkəb fikirlərin doğru olma xassəsi
- Doğru və ya yalan olması yalnız özünün qrammatik və ya məntiqi strukturundan irəli gələn fikir

120. Analitik mülahizə –

- Nəqli cümlələrdə ifadə olan doğru və ya yalan fikir
- √ Doğru və ya yalan olması yalnız özünün qrammatik və ya məntiqi strukturundan irəli gələn fikir
- Məntiqi deduksiyanın əsasını təşkil edən qanun
- Formal-məntiqi strukturuna görə mürəkkəb fikirlərin doğru olma xassəsi
- İdrak formasıdır ki, anlayışlar bir-biri vasitəsilə təyin olunur və açılır

121. Mülahizə –

- Doğru və ya yalan olması yalnız özünün qrammatik və ya məntiqi strukturundan irəli gələn fikir
- √ Nəqli cümlələrdə ifadə olan doğru və ya yalan fikir
- Məntiqi deduksiyanın əsasını təşkil edən qanun
- Formal-məntiqi strukturuna görə mürəkkəb fikirlərin doğru olma xassəsi
- İdrak formasıdır ki, anlayışlar bir-biri vasitəsilə təyin olunur və açılır

122. «Qanunu bilməmək onun pozulmasına görə məsuliyyətdən azad etmir» - bu nümunəsidir

- Sofizm
- √ Paralogizm
- Ziddiyyətsizlik qanunu
- İdentiklik qanunu
- Əsaslılıq qanunu

123. «Müvafiq vasitələrdən istifadə edərkən insanı istənilən fikrə yönəltmək mümkündür» - bu nümunəsidir

- Paralogizm
- √ Sofizm
- Ziddiyyətsizlik qanunu
- İdentiklik qanunu
- Əsaslılıq qanunu

124. Paralogizm –

- Həmsöhbətə yalnız məlumat vermək üçün məntiq qanunlarının süurlu pozulması
- √ Məntiq qanunlarının süursuz pozulması
- Mülahizələr qanunu
- Fikirlərin əsaslı, dəlili olması tələbi
- Mülahizələrin doğruluğu və düzgünlüyü

125. Sofizm –

- Fikirlərin əsaslı, dəlili olması tələbi
- Mülahizələr qanunu
- √ Həmsöhbətə yalnız məlumat vermək üçün məntiq qanunlarının süurlu pozulması
- Mülahizələrin doğruluğu və düzgünlüyü
- Ümumi məntiq qanunlarının süursuz pozulması

126. Kifayətli əsas qanunu –

- Əgər ixtiyari fikrin kifayətli əsası olarsa o, doğru ola bilər
- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda yalan ola bilməz, əgər onlardan biri zəruri doğrudursa
- √ Mülahizə prosesində hər bir fikir özü özünə identik olmalıdır
- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda doğru ola bilməz

- Düzgün cavab yoxdur

127. İstisna edilmiş üçüncü qanunu –

- Mülahizə prosesində hər bir fikir özü özünə identik olmalıdır
- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda doğru ola bilməz
- Düzgün cavab yoxdur
- Əgər ixtiyari fikrin kifayətli əsası olarsa o, doğru ola bilər
- ✓ İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda yalan ola bilməz, əgər onlardan biri zəruri doğrudursa

128. Ziddiyyətsizlik qanunu–

- Əgər ixtiyari fikrin kifayətli əsası olarsa o, doğru ola bilər
- Düzgün cavab yoxdur
- Mülahizə prosesində hər bir fikir özü özünə identik olmalıdır
- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda yalan ola bilməz, əgər onlardan biri zəruri doğrudursa
- ✓ İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda doğru ola bilməz

129. İdentiklik qanunu–

- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda doğru ola bilməz
- Düzgün cavab yoxdur
- Əgər ixtiyari fikrin kifayətli əsası olarsa o, doğru ola bilər
- ✓ Mülahizə prosesində hər bir fikir özü özünə identik olmalıdır
- İki bir-birinə zidd olan mülahizələr eyni zamanda yalan ola bilməz, əgər onlardan biri zəruri doğrudursa

130. Məntiqi təfəkkürün xassələri

- Müəyyənlik
- Əsaslılıq
- Ardıcılıq
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Ziddiyyətsizlik

131. Klassik məntiqin əsas qanunları

- İstisna edilmiş üçüncü
- Kifayətli əsas
- İdentiklik
- Ziddiyyətsizlik
- ✓ Bütün cavablar düzdür

132. Maksimultiplekativ kompozisiyası düsturu

- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- $\mu_{A \circ B}(x,z) = \min \max_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$
- $\mu_{A \circ B}(x,z) = \min \max_x \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$
- ✓ $\mu_{A * B} = \sup_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(y,z) \}$

133. Minimaks kompozisiyası düsturu

- ✓ $\mu_{A \circ B}(x,z) = \min \max_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(y,z) \}$
- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- $\mu_{A \circ B}(x,z) = \min \max_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$
- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- $\mu_{A \circ B}(x,z) = \min \max_x \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$

134. Maksimin kompozisiyası düsturu

- $\mu_{A*B}(x,z) = \min \max_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$
- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_y \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,y) \}$
- ✓ $\mu_{AB}(x,z) = \max \min_z \{ \mu_A(x,y), \mu_B(y,z) \}$
- $\mu_{A*B}(x,z) = \min \max_x \{ \mu_A(x,y), \mu_B(x,z) \}$

135. Qeyri-səlis nisbətənin qlobal proyeksiyasının düsturu

- $\mu(x) = \max_y \mu(x,y)$
- $\max_x \max_y \mu(x,y)$
- $\max \min_z \{ \mu_a(x,y), \mu_b(y,z) \}$
- $\max_y \max_x \mu(x,y)$
- ✓ $h(R) = \max_x \max_y \mu(x,y) = \max_y \max_x \mu(x,y)$

136. Qeyri-səlis nisbətənin ikinci proyeksiyasının düsturu

- $\mu(x) = \max_y \mu(x,y)$
- $\max \min_z \{ \mu_a(x,y), \mu_b(y,z) \}$
- $\max_y \max_x \mu(x,y)$
- ✓ $\mu(x) = \max_x \mu(x,y)$
- $\max_x \max_y \mu(x,y)$

137. Qeyri-səlis nisbətənin birinci proyeksiyasının düsturu

- $\max_x \mu(x,y)$
- $\max \min_z \{ \mu_a(x,y), \mu_b(y,z) \}$
- $\max_y \max_x \mu(x,y)$
- ✓ $\mu(x) = \max_y \mu(x,y)$
- $\max_x \max_y \mu(x,y)$

138. Qeyri-səlis çoxluğun hündürlüyü

- $\inf \mu_A(x)$
- ✓ $\sup \mu_A(x)$
- $\max \mu_A(x)$
- $\min \mu_A(x)$
- $\sup \mu_A(x)$

139. Mənsubiyyət funksiyasının mənası nədir?

- Göstərilən xüsusiyyətlərin varlığı dərəcəsi
- Universum gücünün müqayisə dərəcəsi
- Qeyri-səlis çoxluqlar arasında məsafə
- Qonşu elementlər arasındakı məsafə
- ✓ Elementin universuma mənsubiyyət dərəcəsi

140. Mənsubiyyət funksiyası –

- $(x \in X) [\mu_A(x) \in (0,1)]$
- $(y \in X) [\mu_A(x) \in \{0,1\}]$
- $(y \in X) [\mu_A(y) \in [10,11]]$
- $(y \in X) (\mu_A(x) \in [0,1])$
- ✓ $(x \in X) (\mu_A(x) \in [0,1])$

141. "Universum" hansı riyazi obyektidir?

- Funksiyaların intervalı
- Vektorlar matrisi
- İnikas
- ✓ Klassik çoxluq

- Qeyri-səlis çoxluq

142. Əgər qeyri-səlis çoxluğun dərəcəsi kəsr ədəddirsə, onda əməliyyatını alırıq

- Konsentrasiya
- Birləşmə
- ✓ Gərilmə
- Kəsişmə
- Kontrast intensivifikasiya

143. Linqvistik dəyişənin strukturu

- İbtidai terminlər
- NOT, AND, OR
- Markerlər
- Qeyrimüəyyənliklər
- ✓ Cavabların hamısı düzdür

144. Linqvistik dəyişənin baza term-çoxluğu....

- Linqvistik dəyişənin adıdır
- Linqvistik dəyişənin adının təyin edilməsidir
- Linqvistik dəyişənin yeni qiymətini təşkil edən semantik prosedurdur
- Elementlərin təşkil olunması prosesini təsvir edən sintaksik prosedurdur
- ✓ Qeyri-səlis dəyişənlərin adlarını təqdim edən onun qiymətlər toplusudur

145. Funksiyalar vasitəsilə bunlar təqdim edilir

- Aristotel məntiqi
- Diskret riyaziyyat
- ✓ Qeyri-səlis məntiqi əməliyyatlar
- Ehtimallar nəzəriyyəsi
- Çoxqiymətli məntiq

146. Qeyri-səlis məntiqi əməliyyatlar bunlar vasitəsilə təqdim edilir

- Cədvəl
- Vektor
- Parça
- ✓ Funksiya
- Çoxluq

147. Həqiqətlik dərəcələrinin qiymətləri

- Doğru və ya yalan
- -0.1
- 0 və ya 1
- ✓ $[0,1]$
- $\{0,1\}$

148. Hansı məntiqdə həqiqətlik dərəcələri kəmiyyətlərindən istifadə olunur?

- Aristotel məntiqi
- Diskret riyaziyyat
- Ehtimallar nəzəriyyəsi
- ✓ Qeyri-səlis
- Çoxqiymətli məntiq

149. Qeyri-səlis məntiqdə bu kəmiyyətlərindən istifadə olunur

- 0 və ya 1
- Adi dəyişən
- Bütün cavablar düzdür
- ✓ Həqiqətlik dərəcələri
- Yalan və doğru

150. Klassik məntiqdə bu kəmiyyətlərdən istifadə olunur

- Linqvistik dəyişən
- Bütün cavablar düzdür
- ✓ Həqiqət və yalan
- Kəsirlər və mənsubiyyətlər
- Həqiqətlik dərəcələri

151. Klassik məntiqdə hər əməliyyat bi cədvəllə verilib

- Mükəmməl dizyunktiv normal forma
- Konyunksiya, dizyunksiya, inkar
- ✓ Həqiqətlik cədvəli
- Mükəmməl konyunktiv normal forma
- Konyunksiya, dizyunksiya, inkar, implikasiya

152. Konyunksiya, dizyunksiya və inkar bunların realizasiyası üçün kifayətdir

- Predikatlar hesablanması
- Propozisional hesablanması
- Sinergetikanın
- Kvantifikatorların
- ✓ Mülahizələr hesablanması

153. Mülahizələr hesablanması realizasiyası üçün bu əməliyyatlardan istifadə kifayətdir

- Mükəmməl konyunktiv normal forma
- Həqiqətlik cədvəli
- Konyunksiya, dizyunksiya, inkar, implikasiya
- Mükəmməl dizyunktiv normal forma
- ✓ Konyunksiya, dizyunksiya, inkar

154. Qeyri-səlis çoxluq dəyişənin hər qiymətinə müvafiqdir

- Ehtimal
- Cümlənin semantik
- Cümlənin praqmatik
- ✓ Linqvistik
- Cümlənin sintaksik

155. Linqvistik dəyişənin hər qiymətinə müəyyən müvafiqdir

- Səlis çoxluğa
- $(0,1)$ parçasına
- $[0,1]$ parçasına
- ✓ Qeyri-səlis çoxluğa
- $\{0,1\}$ çoxluğuna

156. Əgər dəyişənin qiymətləri dəqiq ədədlədirsə, o, belə adlanır

- Təbii dil interfeysinin
- Bütün cavablar düzdür
- Səlis
- Cümlənin sintaksik

✓ Adi

157. Əgər dəyişən insanın qeyri-səlis fikirlərində istifadə olunarsa o,dəyişən olur

- Təbii dil interfeysinə
 - Bütün cavablar düzdür
 - Səlis
 - Cümlənin sintaksik
- ✓ Linqvistik

158. Hansı dəyişən linqvistik olur?

- ✓ Əgər o, insanın qeyri-səlis fikirlərində istifadə olunarsa
- Əgər onun qiymətləri $[0,1]$ parçasındandır
 - Əgər onun qiymətləri dəqiq ədədlədirsə
 - Əgər onun qiymətləri $(0,1)$ parçasındandır
 - Əgər onun qiymətləri $\{0,1\}$ çoxluğundandır

159. Təbii dil sözləri bunun qiymətləridir

- Səlis dəyişənin
 - Bütün cavablar düzdür
 - Təbii dil interfeysinə
- ✓ Linqvistik dəyişənin
- Cümlənin sintaksik

160. Linqvistik dəyişənin qiymətləri

- 0 və ya 1
 - $\{0,1\}$ çoxluğu
 - $(0,1)$ parçası
 - $[0,1]$ parçası
- ✓ Təbii dil sözləri

161. Aristotel məntiqi, çoxqiymətli məntiq, ehtimallar nəzəriyyəsi, diskret riyaziyyat bu elmin əsasında durur

- Çoxölçülü sistemlərin qurulması
 - Ədədi metodlar
 - Ekonometrika
- ✓ Qeyri-səlis məntiq
- Statistika

162. Qeyri-səlis məntiq əsasında bu sahənin ideyaları durur

- Aristotel məntiqi
 - Diskret riyaziyyat
 - Ehtimallar nəzəriyyəsi
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Çoxqiymətli məntiq

163. Formalizə olunmamış məsələlər bu xüsusiyyətlərə malikdir

- Problem sahəsi və məsələ haqqında biliklərin ziddiyyətli olmaları
 - Bütün cavablar düzdür
 - Verilənlər və biliklərin dinamik dəyişənlər kimi təqdim olması
- ✓ Verilənlərin səhv, çoxmənalı və bir-birinə ziddiyyətli olmaları
- Həllər sahəsinin böyük həcmə malik olması

164. Qeyri-səlis nəticənin əsasını nə təşkil edir

- Strukturlaşdırılmış verilənlərdir
- Optimal misallar
- Qaydaların tamlığı
- ✓ ƏGƏR-ONDA qaydalar bazasıdır
- Bliklərin mənbələri

165. Yekun qeyri-səlis çoxluğun yaradılması necə adlanır:

- Sinqnostika
- Qoyulan məsələlərin həlli
- Riyazi nəticə
- ✓ Qeyri-səlis nəticə
- Konfiqurasiyaların layihələndirilməsi

166. Qeyri-səlis məntiq nəyə əsaslanır

- Riyazi metodlar kompleksinə
- Ümumi müddəalara
- Mürkkəb situasiyalara
- ✓ Bütün linqvistik dəyişənlərin ədədi qiymətlərinə
- Riyazi məsələlərin modelləşdirilməsinə

167. Qeyri-səlis məntiqdə nəticə nədir

- Bütün cavablar düzdür
- Riyazi modelin qurulması
- Yeni funksionallığın yaradılma prosesidir
- Biliklərin təqdim edilməsinin elmi metodudur
- ✓ Yekun qeyri-səlis çoxluq

168. Qeyri-səlis nəticənin çıxarılması hansı addımlardan ibarətdir?

- məsələnin qoyuluşu, konsentrasiya, ifadə
- məqsədin qurulması, ekspertiza.
- ✓ fəzafizikasiya, qeyri-səlis nəticə, kompozisiya, defəzafizikasiya
- metrifikasiya, təsnifat, kompozisiya, defəzafizikasiya
- informasiyanın yığılması, təhlili, işlənilməsi.

169. Çoxəxtremal mənsubiyyət funksiyaları üçün defəzafizikasiya metodu

- COG (Center Of Gravity)
- MOM (Mean Of Maximums)
- Düzgün cavab yoxdur
- First Maximum
- ✓ Bütün cavablar düzdür

170. Sistemlərin təsvirinin məntiqi-linqvistik metodlarına aiddir:

- Kollektiv müzakirələrdən tam imtina
- Nəticələrin formal işlənilməsi
- Hadisələrin məntiqi ardıcılığından ibarət olan mətnin hazırlanması
- Zamanda tətbiqini tapan problemin mümkün variantları
- ✓ Tədqiq olunan sistemin davranışı linqvistik dəyişənlər terminlərində təsviri

171. Suni beyin

- Sınır hüceyrələrinin işini imitasiya edən xüsusi alqoritmlər
- Sınır hüceyrələri arasında əlaqələr modeli
- İnsan beynini əvəz edən hipotetik qurğu
- Beyinə məlum olan xassələrin süni vasitələrlə təkrarı

✓ Bütün cavablar düzdür

172. İnsanla EHM-in ünsiyyətini təmin edən vasitələrdən ibarət olan interfeys

- Ekspert sistemləri
- Kibernetika
- Təbii dil interfeysi
- Süni intellekt
- ✓ İntellektual interfeys

173. İntellektual interfeys

- Təbii dildə intellektual sistem ilə ünsiyyətə imkan verən proqram və aparat vasitələri məcmusu
- ✓ İnsanla EHM-in ünsiyyətini təmin edən vasitələrdən ibarət olan interfeys
- İntellektual sistemlərin insan funksiyaların yerinə yetirmək xassəsi
- Maşın tərəfdən insana xas olan məsələləri həll etmək üçün funksional imkanlar
- İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin modelləşdirilməsi üzrə elmi istiqamət

174. Təbii dil interfeysinin tərkibinə daxildir

- Lüğətlər
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Mətnlərin təhlili
- Cavabların sintezi
- Linqvistik prosessor

175. Təbii dildə intellektual sistem ilə ünsiyyətə imkan verən proqram və aparat vasitələri məcmusu

- Süni intellekt
- ✓ Təbii dil interfeysi
- Kibernetika
- Mətnlərin təhlili
- Ekspert sistemləri

176. Təbii dil interfeysi

- İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin modelləşdirilməsi üzrə elmi istiqamət
- ✓ Təbii dildə intellektual sistem ilə ünsiyyətə imkan verən proqram və aparat vasitələri məcmusu
- Maşın tərəfdən insana xas olan məsələləri həll etmək üçün funksional imkanlar
- Düzgün davranışın modelləşdirilməsi üçün elmi disiplin
- İntellektual sistemlərin insan funksiyaların yerinə yetirmək xassəsi

177. İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin modelləşdirilməsi üzrə elmi istiqamət

- Ekspert sistemləri
- ✓ Süni intellekt
- Təbii dil interfeysi
- Mətnlərin təhlili
- Kibernetika

178. Süni intellekt

- İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin modelləşdirilməsi üzrə elmi istiqamət
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Maşın tərəfdən insana xas olan məsələləri həll etmək üçün funksional imkanlar
- Düzgün davranışın modelləşdirilməsi üçün elmi disiplin
- İntellektual sistemlərin insan funksiyaların yerinə yetirmək xassəsi

179. Biliklərin çıxardılması, əldə edilməsi, təqdimatı və manipulyasiyası

- Kibernetika
- √ Biliklər mühəndisliyi
- Mətnlərin təhlili
- Linqvistik prosessor
- Təbii dil interfeysi

180. Biliklər bazasının layihələndirilməsi və predmet oblastı haqqında onun doldurulması üzrə mütəxəssis

- Həll edici
- √ Biliklər üzrə mühəndis
- Məntiq mütəxəssisi
- Ekspert
- İstifadəçi

181. Biliklər üzrə mühəndis

- Biliklər bazasının layihələndirilməsi və predmet oblastı haqqında onun doldurulması üzrə mütəxəssis
- √ Bütün cavablar düzdür
- Süni intellekt üzrə mütəxəssis
- Biliklərin çıxardılması üzrə mütəxəssis
- Ekspert və biliklər bazası arasında vasitəçi

182. Məxsusi müşahidələrdən ümumi qanunauyğunluqlara keçid

- İmplikasiya
- √ İnduksiya
- Dizyunksiya
- İstisna edilmiş üçüncü
- Konyunksiya

183. İnduksiya

- Biliklər bazasının layihələndirilməsi və predmet oblastı haqqında onun doldurulması
- √ Məxsusi müşahidələrdən ümumi qanunauyğunluqlara keçid
- Müxtəlif mənbələrdən biliklərin təşkil edilməsi
- Biliklərin çıxardılması, əldə edilməsi, təqdimatı və manipulyasiyası
- Biliklərin tədim etmə metodu

184. Birinci ifadə doğru, ikincisi isə yalan olduqda nəticə ifadəsi yalandır

- Konyunksiya
- √ İmplikasiya
- İstisna edilmiş üçüncü
- İnduksiya
- Dizyunksiya

185. İmplikasiya

- Birinci ifadə doğru, ikincisi isə yalan olduqda nəticə ifadəsi yalandır
- İmplikasiyanın standart işarəsi: \rightarrow
- Düzgün cavab yoxdur
- İki ifadə üçün məntiqi əməliyyatdır
- √ Bütün cavablar düzdür

186. Biliklərin çıxardılması

- Müxtəlif mənbələrdən biliklərin təşkil edilməsində istifadə olunur
- √ Ekspert sistemlərin yaradılmasında istifadə olunur
- Sistemdə aprior olaraq saxlanılır
- İntellektual sistemin ən vacib xüsusiyyətidir

- İntellektual sistemin fəaliyyət zamanı toplanılır

187. Mütəxəssislərdən predmet oblastı haqqında informasiyanın alınması

- Ekspert bilikləri
- √ Biliklərin çıxardılması
- İntellektual biliklər
- Məntiqi nəticələr
- Evristik biliklər

188. Biliklərin çıxardılması

- Biliklərin təqdim olunma formasının seçilməsi
- √ Mütəxəssislərdən predmet oblastı haqqında informasiyanın alınması
- Ekspert sistemlərin yaradılmasının əsası
- Proqram və aparat modelləşdirmə
- Müxtəlif mənbələrdən biliklərin əldə edilməsi

189. Müəyyən predmet oblastında mütəxəssisin bilikləri

- Evristik biliklər
- √ Ekspert bilikləri
- Məntiqi nəticələr
- İstifadəçi bilikləri
- İntellektual biliklər

190. İntellektual sistemin fəaliyyət zamanı toplanan biliklər

- İstifadəçi bilikləri
- Məntiqi nəticələr
- √ Evristik biliklər
- İntellektual biliklər
- Ekspert bilikləri

191. Ekspert biliklər

- İntellektual sistemin fəaliyyət zamanı toplanan biliklər
- √ Müəyyən predmet oblastında mütəxəssisin bilikləri
- Riyazi məntiqin öyrənilmə obyektı
- Obyektlər çoxluğunda münasibətlərin daxil edilməsi
- Təbii dildə intellektual sistem ilə ünsiyyətə imkan verən proqram və aparat vasitələri məcmusu

192. Evristik biliklər

- Müəyyən predmet oblastında mütəxəssisin bilikləri
- √ İntellektual sistemin fəaliyyət zamanı toplanan biliklər
- Riyazi məntiqin öyrənilmə obyektı
- Obyektlər çoxluğunda münasibətlərin daxil edilməsi
- Təbii dildə intellektual sistem ilə ünsiyyətə imkan verən proqram və aparat vasitələri məcmusu

193. Prosedur biliklər kimi təsvir edilir

- Predmet oblastında tipik məsələlərin həlli üçün prosedurlar
- √ Bütün cavablar düzdür
- Metodikalar
- Biliklər
- Müxtəlif instruksiyalar

194. Predmet oblastı haqqında bilikləri bazaya bu mütəxəssis daxil edir

- Ekspert
 - √ Biliklər üzrə mühəndis
 - Həll edici
 - Bütün cavablar düzdür
 - İstifadəçi
- 195.** Predmet oblastı haqqında biliklərə daxildir
- aid olan faktlar
 - √ Bütün cavablar düzdür
 - Proseslər arasında mümkün əlaqələr haqqında hipotezlər
 - Predmet oblastında tipik məsələlərin həlli üçün prosedurlar
 - Predmet oblastına aid olan qanunauyğunluqlar
- 196.** İkili inkar qanunu
- Ənənəvi formal sistemlər üçün səciyyəvi olan mülahizələrin baza qanunu
 - √ $\neg\neg A = A$
 - Tənqidə məruz qalıb və konstruktiv riyazi məntiq tərəfindən qəbul edilmir
 - «A» «A» və ya «qeyri A» mülahizələri arasında birinin mütləq doğru olmasından ibarət olan klassik məntiq qanunudur
 - Təsdiq edir ki, $(A \vee \neg A)$ ifadəsi eyniliklə həqiqidir
- 197.** İntellektual sistemin biliklər bazasında saxlanılan predmet oblastı haqqında məlumatlar məcmusudur
- Predmet oblastı haqqında biliklər
 - √ Prosedur biliklər
 - Biliklər
 - Praqmatik biliklər
 - Teoremin sübutu
- 198.** Verilən predmet oblastında məsələlərin həlli metodları haqqında biliklər
- Predmet oblastı haqqında biliklər
 - √ Praqmatik biliklər
 - Biliklər
 - Prosedur biliklər
 - Teoremin sübutu
- 199.** İntellektual sistemin biliklər bazasında saxlanılan predmet oblastı haqqında məlumatlar məcmusudur
- Teoremin sübutu
 - √ Predmet oblastı haqqında biliklər
 - Praqmatik biliklər
 - Prosedur biliklər
 - Biliklər
- 200.** Əvvəlcədən sübut edilmiş düsturlardan verilən düsturun məntiqi hərəkəti
- Biliklər
 - √ Teoremin sübutu
 - Praqmatik biliklər
 - Prosedur biliklər
 - Predmet oblastı haqqında biliklər
- 201.** Problem və ya predmet haqqında tam təsviri təşkil edən məlumatlar məcmusudur
- Predmet oblastı haqqında biliklər
 - Praqmatik biliklər
 - Prosedur biliklər
 - Teoremin sübutu

√ Biliklər

202. Prosedur biliklər

- Verilən predmet oblastında məsələlərin həlli metodları haqqında biliklər
- √ Prosedur şəklində intellektual sistemin yaddaşında saxlanılan biliklərdir
- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılmasıdır
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticədir
- Problem və ya predmet haqqında tam təsviri təşkil edən məlumatlar məcmusudur

203. Praqmatik biliklər

- Problem və ya predmet haqqında tam təsviri təşkil edən məlumatlar məcmusudur
- √ Verilən predmet oblastında məsələlərin həlli metodları haqqında biliklər
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticədir
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsidir
- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılmasıdır

204. Predmet oblastı haqqında biliklər

- Problem və ya predmet haqqında tam təsviri təşkil edən məlumatlar məcmusudur
- √ İntellektual sistemin biliklər bazasında saxlanılan predmet oblastı haqqında məlumatlar məcmusudur
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticədir
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsidir
- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılmasıdır

205. Biliklər

- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılmasıdır
- √ Problem və ya predmet haqqında tam təsviri təşkil edən məlumatlar məcmusudur
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsidir
- Bütün cavablar düzdür
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticədir

206. Teoremin sübutu

- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılması
- Bütün cavablar düzdür
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsi
- √ Əvvəlcədən sübut edilmiş düsturlardan verilən düsturun məntiqi hərəkəti
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticə

207. Ağacın xüsusi növüdür ki, burada bir və ya bir neçə zirvə məqsədlərə müvafiqdir

- Qraf
- Karno kartları
- Nəticə ağacı
- İntensional məntiq
- √ Məqsədlər ağacı

208. Məqsədlər ağacı

- Determinə seçim köməyi ilə yerinə yetirilir
- İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin sahələrini modelləşdirir
- Predmet oblastı haqqında məlumatı mütəxəssis tərəfindən alır
- √ Ağacın xüsusi növüdür ki, burada bir və ya bir neçə zirvə məqsədlərə müvafiqdir
- Problem haqqında tam təsvir kimi təqdim olunur

209. Həllər ağacı ilə hərəkət

- Təsadüfi və ya uğur haqqında lokal informasiya əsasında aparılır
- Müəyyən prosedurlar vasitəsilə yerinə yetirilir
- Əvvəlcədən keçmiş qovşaqlara qayıdışın mənasını özündə daşıyır
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Məqsədi situasiyaya müvafiq yolu göstərir

210. Həllər ağacı ilə hərəkət

- Predmet oblastı haqqında məlumatı mütəxəssis tərəfindən alır
- İntellektual sayılan insan fəaliyyətinin sahələrini modelləşdirir
- ✓ Təsadüfi və ya uğur haqqında lokal informasiya əsasında aparılır
- Problem haqqında tam təsvir kimi təqdim olunur
- Determinə seçim köməyiylə yerinə yetirilir

211. Həllər və alternativlərdən ibarət olan strukturdur

- İntensional məntiq
- Karno kartları
- Nəticə ağacı
- Qraf
- ✓ Həllər ağacı

212. Məntiqi nəticənin ağac şəklində təqdim edilməsi-

- Qraf
- Karno kartları
- ✓ Nəticə ağacı
- Həllər ağacı
- İntensional məntiq

213. (X, R) cütlüyü, X – zirvələrdir; R – binar münasibətdir-

- Nəticə ağacı
- Həllər ağacı
- İntensional məntiq
- Karno kartları
- ✓ Qraf

214. Həllər ağacı

- Məntiqi nəticənin ağac şəklində təqdim edilməsidir
- Bütün cavablar süzdür
- $\langle S, A, B, P \rangle$ dördlüyüdür: S – aksiomdur; A – qeyri-terminal simvollar çoxluğu; B – terminal simvollar çoxluğu; P – nəticə qaydaları
- (X, R) cütlüyüdür, X – zirvələrdir; R – binar münasibətlərdir
- ✓ Həllər və alternativlərdən ibarət olan strukturdur

215. Ekspert sistemlərində bilik bazası

- Müəssisədə informasiya sisteminin təşkilini tənzimləyən hüquqi normaların məcmusundan ibarətdir
- Verilənlərin paylanmış emalı tələblərinə cavab verən rəbitə kanalları ilə vahid sistemə birləşmiş kompüter və terminallar məcmusudur
- ✓ Nəzərdən keçirilən sahəni təsvir edən uzunmüddətli məlumatların və bu sahəni məqsədəuyğun dəyişdirən qaydaların saxlanması üçün nəzərdə tutulub
- Zəruri giriş verilənlər və hesablama alqoritmləri əsaslanan struktur informasiya
- Sənədlərin unifikasiya sistemlərinin, informasiya axınlarının sxemlərinin və informasiyanın kodlaşdırılması və təsnifatının vahid sistem məcmusudur, həmçinin, məlumat bazalarının qurulması metodologiyasıdır

216. Bilik bazasını formalaşdırır

- İstifadəçilər

- Müxtəlif axtarış sistemləri
- Layihələrin proqram idarə edilməsi
- ✓ Ekspertlər və bilik üzrə mühəndislər
- Verilənlər anbarı

217. Ekspert sistemi -

- İstehsalat-təsərrüfat funksiyalarının icrası zamanı formalaşan və idarə edilən sistem tərəfindən idarə edən sistemə ötürülən informasiya axınlarıdır
- İqtisadi məsələlər sinfinə dəstək sistemidir
- Biliyi emal edən intellektual sistemdir
- ✓ Toplanan biliklər əsasında mürəkkəb məsələləri həll etməyə imkan verən intellektual sistemdir
- Qərar qəbul etmək üçün relevant informasiyanın axtarışını həyata keçirən intellektual sistemdir

218. Davranış modelinin əks edilməsinə və dinamik məsələlərin həllinə yönəldilmiş obyektlər arasında mübadiləni həyata keçirən modellər -

- Məntiqi modellər
- Ekspert sistemləri
- Semantik modellər
- ✓ Freym modellər
- Produksion modellər

219. Ekspert sistemində nəticələr mexanizmi bunun köməyi ilə realizə edilir

- Birbaşa və əks istiqamətli mühakimələr zənciri
- İnformasiyanın işlənməsi nəzəriyyəsi
- Mülahizələrin əks istiqamətli zənciri
- ✓ Birbaşa və/və ya əks istiqamətli mühakimələr zənciri
- Birbaşa mülahizələr zənciri

220. Bul dəyişəninə uyğundur

- İlk termlərin sonlu sayı
- “Deyil” inkarı
- “Və” və “və ya” qoşmaları
- ✓ Bütün cavablar doğrudur
- Qeyri-müəyyənliklərin sonlu sayı

221. Biliyin əldə edilməsində bu olduqca mühüm rol oynayır

- Qərarlar ağacı
- Metaverilənlər və metabiliklər
- Verilənlər və informasiya
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Əlaqə və mahiyyət

222. Anlayışların hissələri arasında münasibətlər bununla müəyyənləşdirilir

- Prosedur üsulla
- Bütün cavablar doğrudur
- Struktur üsulla
- ✓ Deklarativ üsulla
- İyerarxik üsulla

223. Münasibətlər arasında anlayışlar bununla müəyyənləşdirilir

- Deklarativ üsulu ilə
- Bütün cavablar doğrudur
- Struktur üsulla
- ✓ Prosedur üsulu ilə

- İyerarxik üsulla

224. Biliklərin representasiya formaları

- Sınıfın elementləri vasitəsilə onun anlayışlarının təqdimatı
- Atributların köməyi ilə təqdimat
- Əlamətlərin köməyi ilə təqdimat
- ✓ Bütün cavablar doğrudur
- Baza prototipi köməyi ilə sınıfın anlayışlarının təqdimatı

225. Subyektiv bilik növü

- Digər bilik bazalarının tərkibi
- İstehlakçılar üçün əlverişli olan bilik forması
- Kitab
- Arxiv sənədləri
- ✓ Empirik biliklər

226. Obyektləşdirilmiş biliyə aiddir

- Kitab
- Digər bilik bazalarının tərkibi
- ✓ Bütün cavablar doğrudur
- Arxiv sənədləri
- İstehlakçılar üçün əlverişli olan bilik forması

227. Qeyri-müəyyənlik nə ilə törənə bilər

- Vəziyyətin təsvirinin natamamlığı ilə
- Müşahidə olunan hadisələrin ehtimal xarakteri ilə
- Təbii dilin söz çoxmənalılığı ilə
- Verilənlərin təqdim edilməsinin qeyri-dəqiqliyi ilə
- ✓ Bütün cavablar doğrudur

228. R münasibətinin $\neg R$ tamamlayıcısı bu ifadə ilə təyin olur

- $\mu_{\neg R(x,y)} = 1 - \mu_{R(x,y)}$
- $\mu_{\neg R(x,y)} = \neg \mu_{R(x,y)}$
- $\mu_{\neg R(x)} = 1 - \mu_{R(x)}$
- $\mu_{\neg R(y)} = 1 - \mu_{R(y)}$
- ✓ $\mu_{\neg R(x,y)} = 1 - \mu_{R(x,y)}$

229. Model

- Biliklər baxasında biliklərin təsviri
- ✓ İlkin obyektə əvəz edən, lakin ondan fərqli olan obyekt
- Linqvistik dəyişənlər terminlərində obyektin təsviri
- Bütün cavablar düzdür
- Təbii dillər haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyası

230. Məntiqi hesablamalara aiddir

- Propozisional hesablamalar
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Predikatlar hesablaması
- Situasion hesablamalar
- Mülahizələr hesablaması

231. Qeyri-səlis kvantifikatorlardan istifadə edən məntiq

- Çoxqiymətli məntiq
- √ Qeyri-səlis məntiq
- Riyazi məntiq
- Birmənalı məntiq
- Ehtimal məntiqi

232. Dəyişənlərin həqiqilik qiymətləri $0, 1, \dots, k$ kimi natural ədədləri təqdim edən məntiq

- Ehtimal məntiqi
- √ Çoxqiymətli məntiq
- Qeyri-səlis məntiq
- Birmənalı məntiq
- Riyazi məntiq

233. Çoxqiymətli məntiq

- Sintaktik kateqoriyalara və struktur əlaqələrə əsaslanan məntiq
- √ Dəyişənlərin həqiqilik qiymətləri $0, 1, \dots, k$ kimi natural ədədləri təqdim edən məntiq
- Qeyri-səlis kvantifikatorlardan istifadə edən məntiq
- Bütün cavablar düzdür
- Verilən düsturun “Həqiqət” qiymətinin alınması etimallar kimi interpretə edən məntiq

234. Sintaktik kateqoriyalara və struktur əlaqələrə əsaslanan məntiq

- Ehtimal məntiqi
- √ Riyazi məntiq
- Qeyri-səlis məntiq
- Birmənalı məntiq
- Çoxqiymətli məntiq

235. Riyazi məntiq

- Verilən düsturun “Həqiqət” qiymətinin alınması etimallar kimi interpretə edən məntiq
- √ Sintaktik kateqoriyalara və struktur əlaqələrə əsaslanan məntiq
- Qeyri-səlis kvantifikatorlardan istifadə edən məntiq
- Bütün cavablar düzdür
- Dəyişənlərin həqiqilik qiymətləri $0, 1, \dots, k$ kimi natural ədədləri təqdim edən məntiq

236. Verilən düsturun “Həqiqət” qiymətinin alınması etimallar kimi interpretə edən məntiq

- Riyazi məntiq
- √ Ehtimal məntiqi
- Qeyri-səlis məntiq
- Birmənalı məntiq
- Çoxqiymətli məntiq

237. Ehtimal məntiqi

- Sintaktik kateqoriyalara və struktur əlaqələrə əsaslanan məntiq
- √ Verilən düsturun “Həqiqət” qiymətinin alınması etimallar kimi interpretə edən məntiq
- Qeyri-səlis kvantifikatorlardan istifadə edən məntiq
- Bütün cavablar düzdür
- Dəyişənlərin həqiqilik qiymətləri kimi $0, 1, \dots, k$ natural ədədləri təqdim edən məntiq

238. Klassik variantda məntiq ibarətdir

- Anlayışlardan
- √ Bütün cavablar düzdür
- Nəticələrdən
- Sollogistik nəticələrdən

- Mülahizələrdən

239. Düzgün mülahizələr haqqında elm

- Konyunksiya
- √ Məntiq
- Təsnifat
- Siniflər hesablaması
- Klasterizasiya

240. Məntiq

- Formal sistem üzərində qurulmuş riyazi məntiqin öyrənilmə obyektı
- √ Düzgün mülahizələr haqqında elm
- Sintaktik kateqoriyalara əsaslanan məntiq
- Obyektlərin siniflərə bölünməsi üçün imkan verən münasibətlərin yaradılması
- Düzgün mülahizələr haqqında elm

241. Bütün ilkin ifadələr həqiqi olduqda nəticə ifadəsi həqiqidir

- Klasterizasiya
- √ Konyunksiya
- Siniflər hesablaması
- Münasibətlər hesablaması
- Təsnifat

242. Konyunksiya

- $n \geq 2$ ifadələr üçün məntiqi əməliyyat
- √ Bütün cavablar düzdür
- & işarəsindən istifadə edir
- Bir çox hallarda konyunksiya işarəsi yazılmaya bilər
- Bütün ilkin ifadələr həqiqi olduqda nəticə ifadəsi həqiqidir

243. Əlamətlər fəzasında obyektlərin siniflərə bölünmə üsulu

- Təsnifat
- √ Klasterizasiya
- Münasibətlər hesablaması
- Çoxqiymətli məntiq
- Siniflər hesablaması

244. Klasterizasiya

- Obyektlərin siniflərə bölünməsi üçün imkan verən münasibətlərin yaradılması
- √ Əlamətlər fəzasında obyektlərin siniflərə bölünmə üsulu
- Ekspertlər biliklərinin rəqlənməsi
- Nəticə və strategiya qaydaları toplusu
- Müəyyən dəyişənlərin təyanət oblastındakı ixtiyari qiymətlər çoxluqları

245. Obyektlərin siniflərə bölünməsi üçün imkan verən münasibətlərin yaradılması

- Siniflər hesablaması
- √ Təsnifat
- Çoxqiymətli məntiq
- Predikatlar hesablaması
- Münasibətlər hesablaması

246. Təsnifat

- Müəyyən dəyişənlərin təyanət oblastındakı ixtiyari qiymətlər çoxluqları
 - √ Obyektlərin siniflərə bölünməsi üçün imkan verən münasibətlərin yaradılması
 - Nəticə və strategiya qaydaları toplusu
 - Biliklər bazasında biliklərin təsviri mexanizmi
 - Ekspertlər biliklərinin rəqlənməsi
- 247.** Formal sistem üzərində qurulmuş riyazi məntiqin öyrənmə obyektı
- Siniflər hesablaması
 - √ Məntiqi hesablamə
 - Çoxqiymətli məntiq
 - Predikatlar hesablaması
 - Münasibətlər hesablaması
- 248.** Məntiqi hesablamə
- Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün mülahizələr haqqında elm
 - Sintaktik kateqoriyalara əsaslanan məntiq
 - İdrak haqqında elm
 - √ Formal sistem üzərində qurulmuş riyazi məntiqin öyrənilmə obyektı
- 249.** İnsan beynini əvəz edən hipotetik qurğu
- İntellektual interfeys
 - √ Suni beyin
 - Süni intellekt
 - Ekspert sistemləri
 - Təbii dil interfeysi
- 250.** Produksion modeldə biliyin əsas ölçü vahidi:
- Faktlar
 - Verilən
 - İnformasiya
 - Biliklər
 - √ Qayda
- 251.** Obyektləri emal edə biləcək qaydalar əsasında nəticənin əldə edilməsinin evristik metodlarını həyata keçirməyə imkan verən model
- √ Produksion model
 - Məntiqi model
 - Freym
 - Semantik şəbəkə
 - Ekspert sistemi
- 252.** Sadə qaydalar bunları emal edirlər:
- Verilənləri
 - Bilikləri
 - Faktları
 - √ Ayrı-ayrı obyektləri
 - İnformasiyanı
- 253.** Hansı modellərlə müqayisədə produksion modelin nəticə mexanizmi ilə daha çevik işin təşkilini nəzərdə tutur
- √ Məntiqi modellə
 - Freymlə
 - Semantik şəbəkə ilə
 - Neyron şəbəkə ilə

- Ekspert sistemi ilə

254. Produksion model - tipli cümlələr şəklində təqdim edən model:

- √ ƏGƏR (hadisə), ONDA (hərəkət)
- HƏR DƏFƏ (hadisə baş verəndə) ONDA (hərəkəti yerinə yetirmək)
- ƏGƏR VƏ YALNIZ ƏGƏR (hadisə baş verəndə)
- ONDA VƏ YALNIZ ONDA
- Bütün cavablar doğrudur

255. Dinamik produksion modellərdə yerinə yetirilən xüsusi demon-qaydalar:

- ƏGƏR (hadisə), ONDA (hərəkət)
- ONDA VƏ YALNIZ ONDA
- Bütün cavablar doğrudur
- √ HƏR DƏFƏ (hadisə baş verəndə) ONDA (hərəkəti yerinə yetirmək)
- ƏGƏR VƏ YALNIZ ƏGƏR (hadisə baş verəndə)

256. Produksion model aid edilir

- √ Qeyri-rəsmi modellərə
- Evristikalara
- Semantik mexanizmlərə
- İnformasiya sistemlərinə
- Formal tədqiqatlara

257. "Əgər (şərt), onda (hərəkət)" cümlə şəklində bilikləri təqdim edən model

- Semantik şəbəkə
- Obyekt-yönlü model
- Freym
- √ Produksion model
- Verilənlərin intellektual strukturu

258. Qaydalar əsasında evristik metodların həyata keçirilməsinə imkan verən model

- Obyekt-yönlü modeli
- Məntiqi model
- Semantik model
- √ Produksion model
- Freym modeli

259. Semantik model-

- Birləşdirilmiş prosedurlar ilə verilənlər strukturu
- İntellektual məsələlərin kompüter emalı zamanı texnologiya mərhələsi
- Predmet oblastından obyektlərin və siniflərin məcmusu
- "Əgər (şərt), onda (hərəkət)" cümləsi şəklində təqdim edilən model
- √ Zirvələri – anlayışlar, qövsləri - münasibətlər olan istiqamətləndirilmiş qraf

260. Produksion modelin istifadəsində bilik bazası bunlardan ibarətdir:

- Şərt və hərəkətlərdən
- Sınıf və altsiniflərdən
- Şəbəkələrdən
- √ Fakt və qaydalardan
- Freymlərdən

261. Biliklərin təqdim olunmasının produksion modelinin istifadəsinə yönəldilmiş proqramlaşdırma dili:

- PASKAL
- DELFİ
- LİSP
- REFAL
- ✓ PROLOQ

262. ƏGƏR (şərt), ONDA (hərəkət) modelinə uyğun olaraq strukturlaşdırılan qaydara əsas bilikləri təqdim edən sistem:

- Freym modeli
- İmplikasiya
- Semantik şəbəkə
- ✓ Produktions model
- Məntiqi model

263. Biliklərin produksion modelinin üstünlükləri. 1. Biliklərin produksiyalar şəklində təqdim edilməsi. 2. Qeyri monoton məntiqi nəticənin realizasiya imkanı. 3. Qaydaların parallel və asinxron işlənilməsi imkanı.

- 1.2
- Yalnız 2.
- 2.3
- ✓ 1,2,3
- 1.3

264. Biliklərin produksion modelinin hansı qüsurları mövcuddur? 1. Nəzəri əsaslanmanın olmaması. 2. Qaydaların yoxlanılmasının mürəkkəbliyi. 3. Biliklər bazasına ciddi təhriflərin daxil edilməsi.

- 2.3
- Yalnız 3
- 1.3
- 1.2
- ✓ 1,2,3

265. Produksiya kimi bu ifadə nəzərdə tutulur

- $I ; Q; P \Rightarrow B; N$
- $I ; Q; P; N \Rightarrow B$
- $I ; Q; P; A \Rightarrow N$
- ✓ $I ; Q; P; A \Rightarrow B; N$
- $I ; Q; P; A \Rightarrow B$

266. Birbaşa nəticəni hansı təsadüflərdə istifadə etmək tövsiyyə olunur?

- Düzgün cavab yoxdur.
- Qaydaların böyük həcmi olduqda
- ✓ Potensial məqsədlərin böyük həcmi təsadüfündə
- Məsələdə ilkin verilənlərin olmaması təsadüfündə
- Axtarışın məqsədi olmayanda

267. Produksiyalar toplusunun bölünməsi hansı prinsipi nəzərdə tutur?

- Prioritet seçim prinsipini
- ✓ Dekompozisiya prinsipini
- Ən uzun şərt prinsipini
- Kitabxana prinsipini
- Metaproduksiyalar prinsipini

268. İdarəetmə prosesi hansı əsas funksiyalardan ibarətdir?

- Müqayisə, hərəkət, həyata keçmə
- ✓ Müqayisə, seçim, hərəkət, həyata keçmə

- Müqayisə, hərəkət
- Müqayisə, seçim, həyata keçmə
- Müqayisə, seçim, hərəkət

269. İmplikasiyanın əsası necə adlanır?

- Kosekvent
- √ Ansedent
- İdentifikator
- Düzgün cavab yoxdur
- Nüvə

270. axtarış zamanı ekspert sistemi birinci səviyyənin şərtlərini təhlil edir, sonra isə növbəti səviyyəyə keçir

- Dərinliyinə
- √ Genişinə
- Düzgün cavab yoxdur
- Cavabların hamısı düzgündür
- Hündürlüyünə

271. Produksiyalara statik və ya dinamik prioritetlərin daxil edilməsi ilə hansı prinsip bağlıdır?

- Metaproduksiyalar prinsipi
- √ Prioritet seçim prinsipi
- Kitabxana prinsipi
- Dekompozisiya prinsipi
- Ən uzun şərt prinsipi

272. Produksiyanın nüvəsinin interpretasiyası ola bilər və işarəsinin sağında və solunda nə olacağından asılıdır

- Eyni, implikasiya
- √ Müxtəlif, implikasiya
- Müxtəlif, dizyunksiya
- Eyni, konyunksiya
- Eyni, dizyunksiya

273. "Produksiya modeli" kimə məxsusdur?

- Pirsiyə
- √ Posta
- Lukaseviçə
- Bula
- Şeynfinkelə

274. Biliklərin ənənəvi produksion modeli hansı baza komponentlərdən ibarətdir? 1) Qaydalar toplusu; 2) İşçi yaddaş; 3) Məntiqi nəticə

- 1.2
- √ 1,2,3
- 1.3
- Yalnız 1
- 2.3

275. İstifadə olunan məlumat və biliklər növləri üzrə ekspert sistemləri bunlara bölünür:

- Analitik və sintetik
- √ Dəterminə olunmuş və qeyri-müəyyən
- Peşəkar və qeyri-peşəkar
- Məsləhət verən və kömək edən
- Statik və dinamik

276. Zaman əlamətinin nəzərə alınması üsuluna görə ekspert sistemləri belə olur

- Analitik və sintetik
- √ Statik və dinamik
- Məsləhət verən və kömək edən
- Determinə olunmuş və qeyri-müəyyən
- Peşəkar və qeyri-peşəkar

277. Ekspert sistemləri qərarın formalaşması üsuluna görə iki sinfə bölünür:

- Statik və dinamik
- √ Analitik və sintetik
- Məsləhətçi və kömək edən
- Determinə olunmuş və qeyri-müəyyən
- Peşəkar və qeyri-peşəkar

278. Ekspert sistemi aşağıdakı işləri yerinə yetirir:

- Təcrübəsiz və qeyri-peşəkar istifadəçilər üçün məsləhətçi
- √ Bütün cavablar doğrudur
- Müxtəlif qərarların qəbul edilməsi ilə bağlı ekspertin assistent vəzifələri
- Əlaqəli fəaliyyət sahələrindən bilik mənbələrinə aid olan assistent vəzifələri
- Ekspertlər üçün məsləhətçi

279. Relyasiya bazalarının geniş yayımını verilənlərin belə təsviri təmin etmişdir

- √ Cədvəl
- Məntiqi
- Şəbəkə
- Produksion
- Freym

280. Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli

- Relyasiya modeli
- Neyron modeli
- Linqvistik model
- √ Şəbəkə modeli
- Məntiqi model

281. Şəbəkə modeli

- Cədvəllər şəklində təqdim edilmiş verilənlərin təsviri modeli
- Bütün cavablar düzdürВсе ответы верны
- Əsasında semantik şəbəkə duran bilklərin təqdim olunma modeli
- √ Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli
- Təbii dil haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyasına aid olan model

282. Cədvəllər şəklində təqdim edilmiş verilənlərin təsviri modeli

- Şəbəkə modeli
- Neyron modeli
- Məntiqi model
- Linqvistik model
- √ Relyasiya modeli

283. Relyasiya modeli

- Təbii dil haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyasına aid olan model
- Əsasında semantik şəbəkə duran bilklərin təqdim olunma modeli

- Bütün cavablar düzdür
- √ Cədvəllər şəklində təqdim edilmiş verilənlərin təsviri modeli
- Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli

284. Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli

- Şəbəkə modeli
- Neyron modeli
- Linqvistik model
- Relyasiya modeli
- √ Məntiqi model

285. Məntiqi model

- Təbii dil haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyasına aid olan model
- Bütün cavablar düzdür
- Əsasında semantik şəbəkə duran bilklərin təqdim olunma modeli
- √ Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli
- Cədvəllər şəklində təqdim edilmiş verilənlərin təsviri modeli

286. Təbii dil haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyasına aid olan model

- Məntiqi model
- Neyron modeli
- Şəbəkə modeli
- √ Linqvistik model
- Relyasiya modeli

287. Linqvistik model

- Əsasında semantik şəbəkə duran bilklərin təqdim olunma modeli
- Bütün cavablar düzdür
- Cədvəllər şəklində təqdim edilmiş verilənlərin təsviri modeli
- Əsasında formal sistem duran bilklərin təqdim olunma modeli
- √ Təbii dil haqqında bu və ya digər biliklərin fiksasiyasına aid olan model

288. Semantik şəbəkələrin nöqsanları:

- Şəbəkə modelləri passiv strukturları təqdim edir
- √ Bütün cavablar doğrudur
- Biliklərin modifikasiya olunması, istifadəsi və təsviri əməktutumlu prosedura çevrilir
- Semantik şəbəkələrdə həlli tapmaq müəyyən dərəcədə müşğüldür
- Predmet oblastı strukturu haqqında şəbəkə modeli aydın təsəvvür vermir

289. Semantik şəbəkələrin üstünlükləri:

- İnsanın uzunmüddətli yaddaşı təşkili haqqında müasir təsəvvürlərə uyğunluq
- √ Bütün cavablar doğrudur
- Münasibətlərin müvafiq seçimi hesabına əldə edilmiş universallıq
- Qrafik şəkildə təqdim olunan bilik sisteminin aşkarlığı
- Təbii dildə cümlələrin semantik strukturunu təqdim edən şəbəkə

290. Anlayışlar arasında münasibətləri belə təsnif etmək

- √ Bütün cavablar doğrudur
- Unar
- Binar
- Rekursiv
- N-ar

- 291.** Funksional münasibətlərə aiddir
- "Sinif - yarım sinif - nüsxə", "çoxluq – altçoxluq- element"
 - √ "Müəyyən edir", "təsir göstərir" və s.
 - "Cəddi - törəməsi"
 - "Başçı" - "təbə olan"
 - "Hissə - tam"

- 292.** İstehsalat münasibətlərə aiddir
- √ "Başçı" - "təbə olan"
 - "Müəyyən edir", "təsir göstərir" və s.
 - "Hissə - tam"
 - "Sinif - yarım sinif - nüsxə", "çoxluq – altçoxluq- element"
 - "Cəddi - törəməsi"

- 293.** Qəbilə münasibətlərə aiddir
- "Müəyyən edir", "təsir göstərir" və s.
 - √ "Cəddi - törəməsi"
 - "Sinif - yarım sinif - nüsxə", "çoxluq – altçoxluq- element"
 - "Hissə - tam"
 - "Başçı" - "təbə olan"

- 294.** Struktur münasibətlərə aiddir
- "Başçı" - "təbə olan"
 - "Müəyyən edir", "təsir göstərir" və s.
 - "Cəddi - törəməsi"
 - "Sinif - yarım sinif - nüsxə", "çoxluq – altçoxluq- element"
 - √ "Hissə - tam"

- 295.** Taksonomik münasibətlərə aiddir
- "Cəddi - törəməsi"
 - "Müəyyən edir", "təsir göstərir" və s.
 - "Başçı" - "təbə olan"
 - "Hissə - tam"
 - √ "Sinif - yarım sinif - nüsxə", "çoxluq – altçoxluq- element"

- 296.** Münasibətlər qismində daha çox istifadə olunur:
- Məkan
 - Kazual
 - Məntiqi
 - √ Bütün cavablar doğrudur
 - Atributiv

- 297.** Münasibətlər qismində daha çox istifadə olunur:
- Funksional
 - √ Bütün cavablar doğrudur
 - Məkan
 - Zaman
 - Kəmiyyət

- 298.** Münasibətlər qismində daha çox istifadə olunur:
- Taksonomik
 - √ Bütün cavablar doğrudur

- Qəbilə
- İstehsal
- Struktur

299. Anlayışların qismində adətən çıxış edirlər

- Verilən, məlumat, bilik
- √ Mücərrəd və konkret obyektlər
- Faktlar və konsepsiyalar
- Əlamətlər və atributlar
- Sınıf və obyektlər məcmusu

300. Semantik şəbəkələrin ilk kompüter realizasiyaları hansı sistemlərdə baş verib:

- Mücərrəd və ya konkret obyektlərin təsvirlərində
- √ Maşın tərcüməsi sistemlərində
- Ekspert sistemlərin hazırlanmasında
- Standart vəziyyətin təqdim edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş verilənlər strukturlarının işlənməsi
- Süni intellekt sistemlərində

301. Semantik şəbəkələrin ilk kompüter realizasiyaları:

- 1960-ci illərin sonu - 1970-ci illərin əvvəlləri
- √ 1950-ci illərin sonu - 1960-cı illərin əvvəlləri
- 80-ci illər
- 1930-cü illərin sonu - 1940-cü illərin əvvəlləri
- 1940-cü illərin sonu - 1950-cü illərin əvvəlləri

302. Müasir semantik şəbəkələrin əsasında bunlar durur

- Kibernetika üsulları
- √ Ekzistensial qraflar
- Taksonomik münasibətlər
- Bütün cavablar doğrudur
- Mühakimələr məntiqi

303. İstiqamətləndirilmiş qraf şəklində biliklərin təqdim olunması imkan verən model

- Produksion şəbəkə
- Neyron şəbəkə
- √ Semantik şəbəkə
- Freym
- Məntiqi şəbəkə

304. Bilik buna uyğun olmalıdır:

- Predmet oblastında sınıf və obyektlər məcmusu
- √ Reallığın semantik təsvirinə
- Verilənlərin məntiqi modelinin qurulması üçün istifadə edilən modelləşdirmə yanaşmaları
- Verilənlərə, informasiyaya, konsepsiyalara
- Müəyyən standart vəziyyətin təqdim edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş verilənlər strukturu

305. Semantik şəbəkə -

- "Əgər (şərt), onda (hərəkət)" şəklində biliyi təqdim edən model
- √ Zirvələri – anlayışlar, qövsləri isə - anlayışlar arasında münasibətlər olan istiqamətləndirilmiş qraf
- Müəyyən standart vəziyyətin təqdim edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş verilənlər strukturu
- Verilənlərin məntiqi modelinin qurulması üçün istifadə edilən modelləşdirmə yanaşmaları
- Predmet oblastında sınıf və obyektlər məcmusu

306. Funksional semantik şəbəkədə

- Nisbətlərin bir növündən istifadə olunur
- √ “Giriş-çıxış ” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- Ciddi nizam nisbətlərindən istifadə olunur
- Biliklər mətnlər əsasında əldə edilir
- “Tam-hissə” tipli nisbətlərdən istifadə olunur

307. Ssenarili semantik şəbəkədə

- Nisbətlərin bir növündən istifadə olunur
- √ Ciddi nizam nisbətlərindən istifadə olunur
- “Giriş-çıxış ” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- Biliklər mətnlər əsasında əldə edilir
- “Tam-hissə” tipli nisbətlərdən istifadə olunur

308. İyerarxik semantik şəbəkədə

- Nisbətlərin bir növündən istifadə olunur
- √ “Tam-hissə” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- “Giriş-çıxış ” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- Biliklər mətnlər əsasında əldə edilir
- Ciddi nizam nisbətlərindən istifadə olunur

309. Birnövlü semantik şəbəkədə

- “Tam-hissə” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- √ Nisbətlərin bir növündən istifadə olunur
- “Giriş-çıxış ” tipli nisbətlərdən istifadə olunur
- Biliklər mətnlər əsasında əldə edilir
- Ciddi nizam nisbətlərindən istifadə olunur

310. Nisbətlərin növündən asılı olaraq semantik şəbəkənin aşağıdakı növünü seçmək olar:

- Birnövlü
- √ Bütün cavablar düzdür
- Ssenarili
- Funksional
- İyerarxik

311. Semantik şəbəkədə istifadə olan nisbətlərin əsas növləri:

- Linqvistik
- √ Bütün cavablar düzdür
- Kvantorlu
- Nəzəri-çoxluq.
- Atributiv

312. Semantik şəbəkədə istifadə olan nisbətlərin əsas növləri:

- Linqvistik
- √ Bütün cavablar düzdür
- Hərəkət
- Məntiqi
- Atributiv

313. Semantik şəbəkə kimi nə təyin olur

- Orqraf
- √ İstiqamətli qraf

- Eylər qrafı
- Zirvələri boş olmayan çoxluq
- Hamilton qrafı

314. Semantik şəbəkənin zirvəsi sadədir, əgər

- Onun xarici strukturu yoxdursa
- √ Onun daxili strukturu yoxdursa
- Ədəd 0, mövcud deyilsə
- Zirvələr predmet sahəsindən olan obyektlərə müvafiqdirlərsə
- Modelləşdirilən mühitin terminal obyektləri ilə barabərlik yerinə yetirilmirs?

315. “Semantik şəbəkə” adı diqqəti nəyə yönəldir?

- Predmet sahəsinin modelinə
- √ Mənaya
- Bütün cavablar düzdür
- Formaya
- Ayrı-ayrı simvollara

316. Əməli biliklərin həyata keçirilməsi üçün birləşdirilmiş prosedurlardan istifadə edən model:

- Semantik şəbəkə
- Verilənlərin intellektual emalı
- Produksion model
- Fənn-yönümlü model
- √ Freym

317. Bu qurum müəyyən standart situasiyanın təqdim edilməsi üçün verilənlər strukturudur

- Semantik şəbəkə
- Verilənlərin intellektual emalı
- Produksion model
- Fənn-yönümlü model
- √ Freym

318. Siniflər şəklində sistemin təqdimatı bunun üçün səciyyəvidir:

- Verilənlərin intellektual strukturları
- Semantik şəbəkələr
- √ Freymlər
- Fənn-yönümlü modellər
- Produksion modellər

319. Obyekt-yönümlü model bunun inkişafıdır:

- Produksion modelin
- Semantik şəbəkələrin
- √ Freym modelinin
- Fənn-yönümlü model
- Verilənlərin intellektual strukturunun

320. Müəyyən standart vəziyyətin təqdim edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş verilənlər strukturu

- Obyekt-yönümlü model
- Məntiqi model
- Neyron şəbəkə
- Semantik model
- √ Freym

321. Qaydalar üzrə nəticənin evristik metodlarını həyata keçirməyə imkan verən model

- Semantik model
- Neyron şəbəkə
- Obyekt-yönümlü model
- Məntiqi model
- ✓ Freym

322. Birləşdirilmiş prosedurlar aiddir

- Məntiqi model
- Neyron şəbəkə
- Semantik model
- ✓ Freym
- Produksion model

323. Obyektlər arasında məlumat mübadiləsi həyata keçirən model

- Məntiqi model
- Neyron şəbəkə
- Semantik model
- ✓ Freym
- Produksion model

324. Müəyyən şərtin yoxlanılması nə zaman yerinə yetirilir?

- freymə istinad olunanda
- freymə və müəyyən şərtə istinad olmayanda
- istinad olmayanda
- müəyyən şərtə istinad olunanda
- ✓ istinadın mövcudluğu olanda

325. Daxil edilmiş prosedurlarda zərurilik.....halda meydana çıxır

- müəyyən şərtin aktivləşməsi
- müəyyən şərtin mümkünsüz olması
- müəyyən şərtin silinməsi zamanı freymin aktivləşməsi
- freymin aktivləşməsinin mümkünsüz olması
- ✓ müəyyən şərtin yerinə yetirilməsi zamanı freymin aktivləşməsi

326. Slotların doldurulmasını bunlar formalaşdırır

- ✓ freym-misal
- freym
- fotofreym
- protofreym
- prototip

327. Slot kimi bunlar çıxış edir

- təsvir olunan obyektlərin atributları
- təsvir olunan obyektlərin başlıqları
- təsvir olunan obyektlərin formaları
- ✓ I adı ilə təsvir olunan obyektlərin xarakterik xüsusiyyətləri və ya atributları
- təsvir olunan obyektlərin xarakterik xüsusiyyətləri

328. Bu, xüsusi halı ümumidən fərqləndirən biliklərdən ibarətdir

- Freym-məsələlər
- Freymlər

- Freym-layihələr
- Proto- freymlər
- ✓ Freym-misallar

329. Bu, bütün xüsusi hallar üçün ümumi olan bilklərdən ibarətdir

- Freym-misallar
- Freym-layihələr
- Proto- freymlər
- ✓ Freym-prototip
- Freymlər

330. “Geştalpsixologiya” elmi nə ilə məşğuldur?

- İnsan təzahürünün təhlili
- İnsan tərəfindən yeni ideyaların qəbul edilməsinin öyrənməsi
- İnsan psixologiyasının öyrənməsi
- ✓ Xarici mühitin insan tərəfindən öyrənməsi
- İnsan psixologiyası tərəfindən daxili dünyanın öyrənməsi

331. Genotipdə gen bu kimi təqdim edilir

- Bayt
- Digər obyekt
- Ədəd
- ✓ Bütün cavablar doğrudur
- Bit

332. Genetik alqoritm seçimi məsələsi elə həyata keçirilməlidir ki, onun həlli bu kimi kodlaşdırılsın

- Bit
- Bütün cavablar doğrudur
- Digər obyekt
- ✓ Vektor
- Ədəd

333. Genetik alqoritmın fərqləndirici xüsusiyyəti bu operatorlardan istifadəsinə aiddir

- Mutasiya
- Bütün cavablar doğrudur
- "Düzgün" nəsillərin seçilməsi
- ✓ Çarpazlaşma
- Yeni nəsillərin realizasiyası

334. Təbii təkamül metodları bunu nəzərdə tutur

- Varisliyi
- Krossinqoveri
- Seçimi
- ✓ Bütün cavablar doğrudur
- Mutasiyanı

335. Genetik alqoritm bu sahənin metodlarından istifadə edir

- Təsnifat və taksonomiya məsələləri
- Təsnifat, klasterizsiya və taksonomiya məsələləri
- Təkamül hesablamaları
- Statistika və kombinatorika məsələləri
- ✓ Təbii təkamül

336. Genetik alqoritm bu sinfə aiddir
- Təbii təkamülə
 - Təsnifat və taksonomiya məsələlərinə
 - √ Təkamül hesablamalara
 - Statistika və kombinatorika məsələlərinə
 - Təsnifat, klasterizasiya və taksonomiya məsələlərinə
337. Genetik alqoritm - bu sinif məsələlərin həlli üçün istifadə edilən evristik axtarış alqoritmidir
- Proqnozlaşdırma və optimallaşdırılma
 - Statistika və kombinatorika
 - Təsnifat, klasterizasiya və taksonomiya
 - Təsnifat və taksonomiya
 - √ Optimallaşdırılma və modelləşdirilmə
338. Genetik alqoritm – bu yol ilə optimallaşdırılma və modelləşdirilmə məsələlərin həlli üçün istifadə edilən evristik axtarış alqoritmidir
- Mexanizmlərin istifadəsi ilə müəyyən parametrlərin variasiyaları
 - Təbiətdə baş verən seçimə analoji proseslər
 - Təsadüfi seçim
 - Kombinasiya
 - √ Bütün cavablar doğrudur
339. Şəbəkənin müəyyən funksiyaları modelləşdirmək qabiliyyəti:
- Təmsil olunma
 - Şəbəkənin paralel işi
 - Çəkilib
 - √ Təlimat
 - Assosiativlik
340. Şəbəkənin çəkiliblərinin tarazlanmasının sistemli proseduru:
- Təlimat
 - Şəbəkənin paralel işi
 - Çəkilib
 - √ Təmsil olunma
 - Assosiativlik
341. Neyronun aktivasiya funksiyası:
- Şəbəkənin təlim alqoritmisi
 - Sınıf qiymətlərinin müəyyənəndirilməsi
 - Şəbəkənin çəkiliblərinin tarazlanmasının sistemli proseduru
 - √ Çıxışda qeyri-xətti siqnalın dəyişdiricisi
 - Neyronun girişlərinin çəkilibləndirilmiş cəmi
342. Neyrokompyuterlərin adi hesablamada məşinləri arasında prinsipial fərqi bu təşkil edir
- Yaddaşın böyük həcmi
 - Çoxölçülü informasiya ilə iş
 - İnformasiya ilə iş
 - √ Nümunə üzərində təlimatlanma qabiliyyəti
 - Parallel emal
343. Öyrədici toplusunu bunlar təşkil edir:
- İnformasiya vahidləri
 - Əlamətlər və atributlar

- Əhəmiyyətli əlamətlər
- Sınıfların qiymətləri
- √ Real vəziyyətlərin nümunələri

344. Neyron şəbəkədə qərarın qəbul edilməsi bunun əsasında həyata keçirilir:

- Neyronlar arası əlaqələrin çəkilişi
- Təlim toplusu
- √ Həllədiçi funksiyalarının seçimi
- Aktivasiya funksiyasının seçimi
- Çəkilişin generatoru

345. Neyron şəbəkəsinin təlim prosesi bunun müəyyən edilməsindən ibarətdir:

- Aktivasiya funksiyasının seçiminin
- Həllədiçi funksiyalarının seçiminin
- Çəkilişin generatorunun
- Təlim toplusunun
- √ Neyronlar arası əlaqələrin çəkilişinin

346. Təlim və real təcrübə əsasında özünüöyrədən intellektual informasiya sistemi

- İntellektual informasiya sistemi
- Yeni informasiya texnologiyası
- Semantik şəbəkə
- Freym
- √ Neyron şəbəkə

347. Alqoritmin dayanacaq meyarı

- Təkamül üçün buraxılmış zamanın bitməsi
- Nəsillərin təkamülü üçün buraxılmış zamanın bitməsi
- √ Bütün cavablar doğrudur
- Supoptimal həllin olması
- Qlobal həllin tapılması

348. Seçim tiplərinə aid deyil

- Turnir
- Kəsib gödəltmə ilə seçim
- √ Kəsişmə
- Ranq
- Ruletka

349. Seçim tiplərinə aiddir

- Turnir
- Ranq
- Ruletka
- Kəsib gödəltmə ilə seçim
- √ Bütün cavablar düzdür

350. İnversiya zamanı

- Düzgün cavab yoxdur
- Bütün cavablar düzdür
- Xromosomun hansısa hissəsinin həmin xromosomun digər seqmentinə köçürülməsi baş verir
- Xromosomun ixtiyari növü müəyyən ehtimalla əks olanına dəyişir
- √ Xromosomun sərbəst seçilmiş hissəsinin daxilində genlərin əks qaydada yerdəyişməsi baş verir

351. Translokasiya zamanı
- Xromosomun ixtiyari növü müəyyən ehtimalla əks olanına dəyişir
 - Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün cavab yoxdur
 - ✓ Xromosomun hansısa hissəsinin həmin xromosomun digər seqmentinə köçürülməsi baş verir
 - Xromosomun sərbəst seçilmiş hissəsinin daxilində genlərin əks qaydada yerdəyişməsi baş verir
352. Birnöqtəli mutasiya
- Xromosomun hansısa hissəsinin həmin xromosomun digər seqmentinə köçürülməsi
 - Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün cavab yoxdur
 - ✓ Xromosomun ixtiyari növü müəyyən ehtimalla əks olanına dəyişir
 - Xromosomun sərbəst seçilmiş hissəsinin daxilində genlərin əks qaydada yerdəyişməsi
353. Mutasiya operatorlarının tipləri: 1. Birnöqtəli mutasiya; 2. Inversiya; 3. Translokasiya
- 1.3
 - Düzgün cavab yoxdur
 - 1.0
 - 1.2
 - ✓ 1, 2, 3
354. Genetik alqoritm -
- Qeydlərin verilməsi alqoritm
 - Düzgün cavab yoxdur
 - Məsələlərin həlli və modelləşdirilməsi alqoritm
 - Riyazi seçim konsepsiyaları əsasında axtarış alqoritm
 - ✓ Genetika və təbii seçim konsepsiyalarına əsaslanan optimallaşdırılma və modelləşdirilmə məsələlərin həlli üçün istifadə edilən axtarışın evristik alqoritmidir
355. Evolyuson proseslərin modelləşdirilməsi üçün genetik alqoritmlərdə bunlardan istifadə olunur
- ✓ Operatorlardan
 - Xromosomlardan
 - Seqmentlərdən
 - Valideynlərdən
 - Bitlərdən
356. Hamar krossoverin çarpazlaşma operatoru
- Parçalmanın bir neçə nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
 - Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün cavab yoxdur
 - ✓ Birinci nəslin nümayəndəsinin hər biti təsadüfi şəkildə valideynlərin birindən götürülür, ikinci nəsil digər valideynin bitini çatır
 - Parçalmanın iki nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
357. İkinöqtəli krossoverin çarpazlaşma operatoru
- Parçalmanın bir neçə nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
 - Parçalmanın iki nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
 - Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün cavab yoxdur
 - ✓ Parçalmanın iki nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları onların arasındakı seqmentdə mübadilə aparır
358. Birnöqtəli krossoverin çarpazlaşma operatoru
- Parçalmanın bir neçə nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır

- Bütün cavablar düzdür
 - Düzgün cavab yoxdur
 - √ Parçalmanın bir nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
 - Parçalmanın iki nöqtəsi seçilir, sonradan valideyn xromosomları alınmış tezliklərlə mübadilə aparır
- 359.** Çarpazlaşma operatorlarına aiddir : I.birnöqtəli krossover II. ikinöqtəli krossover III.hamar krossover
- I
 - düzgün cavab yoxdur
 - I,III
 - √ I, II, III
 - I,II
- 360.** OLAP konsepsiyası tərəfdən təsvir edilmişdir
- M. Kastels
 - √ E. Kodd
 - Q. Uells
 - R. Reyqan
 - A. Smit
- 361.** OLAP konsepsiyası ildə təsvir edilmişdir
- 1990.0
 - √ 1993.0
 - 1994.0
 - 1989.0
 - 1992.0
- 362.** Verilənlərin kompleksli çoxölçülü təhlil texnologiyası –
- Data Mining
 - √ OLAP
 - Bütün cavablar düzdür
 - Verilənlər vitrinidir
 - VBİS
- 363.** OLAP –
- Qərar qəbuletmə dəstəyi sistemidir
 - √ Verilənlərin kompleksli çoxölçülü təhlil texnologiyasıdır
 - Bütün cavablar düzdür
 - İnformasiyanın detallaşdırılmasının müxtəlif səviyyələrini təqdim edən iyerarxiyadır
 - Verilənlərin çoxölçülü toplusudur
- 364.** İnteqrasiya olunmuş informasiya sistemlərinin tətbiqi zəruriyyəti bu məsələdən irəli gəlir
- Müəssisələrin bütövlüyünün təmin edilməsi
 - √ Rəhbərliyə ötürülən informasiyanın aktuallığının təmin olunması
 - Şöbələrinin avtomatlaşdırılması
 - Texniki planlaşdırma və monitorinq
 - Konveyer istehsalatı
- 365.** Holding korporasiyalarda
- Ayır-ayrı müəssisələr müəyyən mənada müstəqildir
 - √ Struktur bölmələri əhəmiyyətli dərəcədə təmsil edilir
 - Avtomatlaşdırma şöbəsi mövcuddur
 - Bütün cavablar doğrudur
 - Əsas fəaliyyət alqı-satqıdan ibarətdir

- 366.** Korporativ informasiya sistemi çərçivəsində personalın idarəetmə funksiyasını təmin edən məsələlər
- Maliyyə bölgüsü mühasibatı və müqavilələr üzrə planlaşdırılma
 - ✓ Cədvəl üzrə əmək haqqının hesablanması
 - Texniki-iqtisadi planlaşdırma və maya dəyərinin monitorinqi
 - İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
 - Maddi hesabatlar və müqavilələrin əmtəə hissəsinin icrası
- 367.** Korporativ informasiya sistemi çərçivəsində maya dəyərinin idarəetmə funksiyasını təmin edən məsələlər
- Maliyyə bölgüsü mühasibatı və müqavilələr üzrə planlaşdırılma
 - ✓ Texniki-iqtisadi planlaşdırma və maya dəyərinin monitorinqi
 - Cədvəl üzrə əmək haqqının hesablanması
 - İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
 - Maddi hesabatlar və müqavilələrin əmtəə hissəsinin icrası
- 368.** Korporativ informasiya sistemi çərçivəsində əmtəə axınının idarəetmə funksiyasını təmin edən məsələlər
- Maddi hesabatlar və müqavilələrin əmtəə hissəsinin icrası
 - Texniki-iqtisadi planlaşdırma və maya dəyərinin monitorinqi
 - Maliyyə bölgüsü mühasibatı və müqavilələr üzrə planlaşdırılma
 - ✓ İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
 - Cədvəl üzrə əmək haqqının hesablanması
- 369.** Korporativ informasiya sistemi çərçivəsində reallaşdırılan və maliyyə axınının idarəetmə funksiyasını təmin edən məsələlər
- Maddi hesabatlar və müqavilələrin əmtəə hissəsinin icrası
 - ✓ Maliyyə bölgüsü mühasibatı və müqavilələr üzrə planlaşdırılma
 - Cədvəl üzrə əmək haqqının hesablanması
 - İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
 - Texniki-iqtisadi planlaşdırma və maya dəyərinin monitorinqi
- 370.** Müəssisənin fəaliyyətinin operativ planlaşdırmasına aiddir
- Xarici parametrlərinin planlaşdırılması
 - ✓ Fəaliyyət istiqamətlərinin planlaşdırılması
 - İstifadəçilər arasında məlumatların ötürülməsinin təmin edilməsi
 - Verilənlərin, texniki və proqram təminatının, həmçinin, personal və təşkilati tədbirlərin uyğunlaşması
 - İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
- 371.** Müəssisənin fəaliyyətinin strateji planlaşdırması
- Fəaliyyət istiqamətlərinin planlaşdırılması
 - ✓ Xarici parametrlərinin planlaşdırılması
 - İstifadəçilər arasında məlumatların ötürülməsinin təmin edilməsi
 - Verilənlərin, texniki və proqram təminatının, həmçinin, personal və təşkilati tədbirlərin uyğunlaşması
 - İstehsalat sxeminin planlaşdırılması
- 372.** Korporativ informasiya sistemlərinin əsas təyinatı bundan ibarətdir
- Qlobal internet şəbəkəsinə məlumatların ötürülməsi
 - ✓ Qərarlarının qəbul edilməsi üçün ziddiyyətsiz, strukturlaşdırılmış və dürüst informasiyanın əməli təqdim edilməsi
 - Müəssisənin fəaliyyətinin strateji planlaşdırması
 - Verilənlərin, texniki və proqram təminatının, həmçinin, personal və təşkilati tədbirlərin uyğunlaşması
 - İstifadəçilər arasında məlumatların ötürülməsinin təmin edilməsi
- 373.** Biznes-proses -
- Şirkət rəhbərliyinin qərarlarının razılaşdırılması prosesidir

- ✓ Daxili və xarici əlaqələr terminlərdə ifadə edilən müəssisənin fəaliyyət modelidir
- Verilənlər, texniki və proqram təminatı, eləcə də personal və təşkilati tədbirlərdir
- Müəyyən məsələlərin həlli üçün verilənlər bazası və tətbiqi proqramların idarəetmə sistemləridir
- Müəssisə menecerlərinin fəaliyyətidir

374. Korporativ informasiya sistemi -

- İnformasiyanın geniş yayımlı ötürülməsi üçün vasitələrin məcmusudur
- ✓ Müəssisə idarəetməsinin avtomatlaşdırılmış vasitələrinin məcmusudur
- Verilənlər, texniki və proqram təminatı, eləcə də personal və təşkilati tədbirlərdir
- Müəyyən məsələlərin həlli üçün verilənlər bazası və tətbiqi proqramların idarəetmə sistemləridir
- İnformasiyanın işlənməsi sistemi və müvafiq təşkilati resurslardır

375. Müəssisə idarəetməsinin avtomatlaşdırılmış vasitələrinin məcmusu

- Biznes-proses
- ✓ Korporativ informasiya sistemi
- OLTP
- Çoxölçülü kub
- OLAP

376. Parallel neyronlar bunları təqdim edir

- Çoxlaylı neyron şəbəkəsini
- ✓ Birlaylı neyron şəbəkəsini
- Əks əlaqələri
- Öyrədən massivi
- Sinaptik əlaqələri

377. Parallel neyronlar bunları təqdim edir

- Çoxlaylı neyron şəbəkəsini
- ✓ Sadə neyron şəbəkəsini
- Əks əlaqələri
- Öyrədən massivi
- Sinaptik əlaqələri

378. Sadə neyron şəbəkəsi bunları təqdim edir

- Ardıcıl neyronları
- ✓ Parallel neyronları
- Giriş və çıxış vektorları
- Bütün cavablar düzdür
- Bioloji sistemdə öyrətmə modelini

379. Sadə neyron şəbəkəsi –

- Çoxlaylıdır
- ✓ Birlaylıdır
- Öyrədilən deyil
- Bütün cavablar düzdür
- Öyrədiləndir

380. Bu, giriş vektorlardan ibarətdir

- Düzgün öyrətmə modeli
- ✓ Öyrədən çoxluq
- Öyrətmə prosesi
- Sadə neyron şəbəkəsi
- Neyron şəbəkə

381. Öyrədən çoxluq bundan ibarətdir

- Bir-birinə kifayət qədər yaxın olan vektorlardan
- Əks əlaqələrdən
- √ Yalnız giriş vektorlardan
- Giriş və çıxış vektorlardan
- Çıxış vektorlardan

382. Təlimat qabiliyyəti burada mümkündür

- Neyronda
- Optimallaşdırma alqoritmlərində
- √ Neyron şəbəkədə
- Proqnozlaşdırma alqoritmlərində
- Bütün cavablar düzdür

383. Neyron şəbəkə bunu etmək iqtidarındadır

- Səhvi minimallaşdırmaq
- Statistik xassələri seçmək
- Yalnız giriş vektorlardan ibarət olmaq
- Giriş vektorları təqdim etmək
- √ Öyrənmək

384. Neyron modelində 3 əsas elementi seçmək olar: 1. Sinapslar; 2. Summator; 3. Aktivasiya funksiyası; 4. Müvafiq çəki; 5. Giriş siqnallar çoxluğunu

- 2,4,5
- 1,2,5
- 2,3,4
- 1,4,5
- √ 1,2,3

385. Nüvə–

- Uzun dendrit
- Neyronların reaksiyası
- Hüceyrənin sonluqları
- √ Hüceyrənin gövdəsi
- Hüceyrənin aksonu

386. Hüceyrənin gövdəsi –

- Akson
- Soma
- Sonluqlar
- √ Nüvə
- Sinaps

387. Akson –

- Hüceyrənin sonluqları
- Neyronların reaksiyası
- Hüceyrənin nüvəsi
- Hüceyrənin gövdəsi
- √ Uzun dendrit

388. Uzun dendritlər belə adlanır

- Soma
- Nüvə
- Sinaps
- Sonluqlar
- √ Akson

389. Dendrit–

- √ Nüvədən ayrılan qısa liflər toplusu
- Hüceyrənin sonluqları
- Hüceyrənin nüvəsi
- Neyronların reaksiyası
- Hüceyrənin gövdəsi

390. Nüvədən ayrılan qısa liflər toplusu belə adlanır

- Akson
- Soma
- Sonluqlar
- √ Dendrit
- Sinaps

391. Sinaptik əlaqə bunu təyin edir

- Digər neyrona elektrokimyəvi impulsun ötürülməsi zamanı onun çəkisinin dəyişilməsini
- Elektrokimyəvi impulsun bütün neyron şəbəkəsi üzrə ötürülməsini
- Neyron şəbəkəsinin reaksiyasını
- Bəzi kəmiyyətin xassələrini
- √ Bütün cavablar düzdür

392. Nüvə, hüceyrənin gövdəsindən və liflərdən ibarət olan xüsusi hüceyrə belə adlanır

- Süni neyron
- Dendrit və ya akson
- Sinaptik əlaqə
- √ Bioloji neyron
- Elektrokimyəvi impuls

393. Bioloji neyron –

- İmpulslar vasitəsilə digər hüceyrələrlə bağlı olan xüsusi hüceyrədir
- Nüvədən ibarət olan hüceyrənin gövdəsidir
- Bağlılığın yüksək dərəcəsidir
- √ Nüvə, hüceyrənin gövdəsindən və liflərdən ibarət olan xüsusi hüceyrədir
- Elektrokimyəvi impulsun ötürülmə vasitəsidir

394. Biliklərin natamamlığı, ikimənalılığı, qeyri-səlisliyi bu sistemlər üçün xarakterikdir

- √ Qeyri-müəyyən
- Ekspert sistemləri
- Biliklərin çoxsaylı mənbələrindən istifadə edən sistemlər
- Biliklərin bircə saylı mənbələrindən istifadə edən sistemlər
- Dəterminə olunmuş bilikli sistemlər

395. Struktur biliyin elementar vahidi

- Əminlik əmsalı
- √ Fakt
- Qiymət
- Verilən

- Obyekt
- 396.** İnformasiya məkanının xarakterik xüsusiyyəti:
- Amorfluq
 - √ Strukturluq
 - Dolğunluq
 - Şəbəkə yanaşma
 - İnformasiya obyektləri arasında əlaqələrin olması
- 397.** İnformasiya-təhlil sistemi:
- Məlumatların təhlili üçün proqram kompleksi
 - √ Aparat, proqram vasitələri, informasiya resursları, metodikaları kompleksi
 - Maddi axınların idarə olunması
 - Arayışlar almaq üçün cihazlar dəsti
 - Avtomatlaşdırma sistemlərinin seçim meyarları
- 398.** İnformasiya anbarına məlumatların ötürülmə prosesində struktur təqdimat üzrə keyfiyyətin qiymətləndirilməsinin aşağıdakı meyarlarından istifadə edilir
- Krossdilli qırılmaya görə
 - √ Verilənlərdə səhvlərin sayından
 - Daxili və xarici açarların unikallığı üzrə
 - Formatların və verilənlərin təqdimatlarının düzgünlüyünə görə
 - Verilənlərin və əlaqələrin tamlığı üzrə
- 399.** İntellektual İS-lərin adi İS-lərdən fərq bunu mövcudluğundan ibarətdir
- Verilənlər bazası
 - √ Biliklər bazası
 - Qərarqəbulunda dəstək sistemləri
 - İntellektual avtomatlaşdırılmış sistem
 - Verilənlər bazası idarəetmə sistemi
- 400.** Bilik vahidi kimi qərar nümunələrini saxlamaq və sorğu üzrə daha çox oxşar olan misalları seçib uyğunlaşdırmağı imkan verən özütəlimli intellektual İS
- İnformasiya anbarı
 - √ Precedentlərə əsaslanan sistem
 - Süni intellekt modeli
 - Adaptiv İS
 - Predmet oblastı modeli
- 401.** İqtisadçı nöqtəyi nəzərdən göstərici -
- İqtisadi prosesin kəmiyyət xarakteristikasıdır
 - √ Obyektin xarakteristikasında iqtisadi kateqoriyanın konkret təzahürüdür
 - Lokal kodlardır
 - İqtisadi obyektin xassələrinin keyfiyyət təsviridir
 - böyük əlamətləri nəzərə almadan kiçik əlamətlər üzrə kodlaşdırılan nomenklaturalar mövqeyidir
- 402.** Faktorlar qiymətlərinin kombinasiyasından məqsəd dəyişənin qiymətinin asılılığı
- İzahat mexanizmi
 - √ Qərarlar ağacı
 - İntellektual interfeys
 - Birləşdirilmiş göstəricilər dairəsi
 - Nəticə mexanizmi

403. İntellektual avtomatlaşdırılmış sistemlərin temp və rejim üzrə fəaliyyət növləri
- Seçimli
 - √ Statik və dinamik
 - İlk, təkrar, n-ölçülü
 - İdarəetmə və pozisiya
 - Statistik
404. Operativ OLAP təmin edir
- Zəruriyyət olduqda verilənlərin aqreqsiyasını
 - √ Məlumatların emalı üzrə mürəkkəb əməliyyatların həyata keçirilməsini
 - Reqlament formada təmsil olunan real dünyanın obyektləri barədə məlumatları
 - İnformasiya anbarından məlumatın sürətli çıxarılmasını
 - Lokal kodun tərtib edilməsini
405. Müəyyən problem oblastında praktiki fəaliyyət və professional təcrübə nəticəsində əldə olunmuş və mütəxəssislərə məsələ qoymaq və həll etməyə imkanı verən qanunauyğunluqlar
- Verilənlər
 - √ Biliklər
 - Metaverilənlər
 - Metabiliklər
 - İnformasiya
406. İntellektual avtomatlaşdırılmış sistemlərdə verilənlərin çoxölçülü sxemləri
- Ulduz sxemi
 - √ Qar dənəciyi sxemi
 - Bürç sxemi
 - Təkər sxemi
 - Damcı sxemi
407. Biliklərin əldə edilməsinin passiv kommunikatív metodları
- "Beyin şturmu"
 - Dialoq
 - Ədəbiyyat təhlili
 - √ "Ucadan düşüncə" protokolu
 - Dəyirmi masa
408. Verilənlər:
- Müəyyən problem oblastında praktiki fəaliyyət və professional təcrübə nəticəsində əldə olunmuş və mütəxəssislərə məsələ qoymaq və həll etməyə imkanı verən qanunauyğunluqlar
 - √ Müəyyən problem oblastında obyektləri, prosesləri, hadisələri və onların xassələrini xarakterizə edən faktlar
 - Göstəricilərin qarşılıqlı əlaqələr dairəsi
 - Hər hansı kontekstdə göstərilən verilənlərdir ki, onar əsasında istifadəçi öz fikrini müəyyən edə bilər
 - Nisbi göstəricilərin əldə edilməsi
409. – hər hansı kontekstdə göstərilən verilənlərdir ki, onar əsasında istifadəçi öz fikrini müəyyən edə bilər
- Verilənlər
 - √ İnformasiya
 - Metaverilənlər
 - Metabiliklər
 - Biliklər
410. Bilik vahidi kimi qərar nümunələrini saxlamaq və sorğu üzrə daha çox oxşar olan misalları seçib uyğunlaşdırmaq imkanını verən özünütəlim intellektual İS

- İnduktiv nəticə sistemi
- √ Presendentlərə əsaslanan sistem
- Təsnifat və kodlaşdırılma sistemi
- İdarəetmə komponentləri sistemi
- Neyron şəbəkəsi

411. İntellektual avtomatlaşdırılmış sistemlər burada tətbiq edilir

- Müəssisənin maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsində
- √ Qərar qəbul edilməsi hazırlıqda
- İcazəsiz və qeyri-kompetent daxil olmalardan məlumatların qorunması
- Mühasibat uçotu, ödəniş növləri və s. hesabatların təsnifatlaşdırılması üçün.
- Biznes-planların hazırlanması prosesində

412. Verilənlərin məzmununun məna pozulması:

- "Vavilon"
- √ Kodoqramların qırılması
- Krossdilli qırılma
- Krossaxın qırılması
- Asinxron qırılma

413. İntellektual verilənlər bazalarla adi bazalar arasında əsas fərq

- Birləşdirilmiş göstəricilər dairəsi mövcudluğu
- √ Verilənlər bazasında aşkar mövcud olmayan, lakin nəticə kimi orada generasiya edilən sorğu əsasında zəruri informasiyanın əldə edilmə imkanı
- Nisbi göstəricilərin əldə edilməsi
- Göstəricilərin qarşılıqlı əlaqələr dairəsi
- Qərarlar ağacı mövcudluğu

414. Biliklər bazasına istifadəçi sorğusunun interpretasiyasını yerinə yetirən və rahat şəkildə cavabı formalaşdıran müraciət proseduru -

- İzahat mexanizmi
- Qərarlar ağacı
- Birləşdirilmiş göstəricilər dairəsi
- √ İntellektual interfeys
- Nəticə mexanizmi

415. Obyektlərin vəziyyətinin dəyişməsindən asılı olaraq obyekt (faktlar) üzərində yerinə yetirilən əməliyyatların əksi

- Məqsədlər ağacı
- √ Davranış modeli
- Birləşdirilmiş göstəricilər dairəsi
- Qərarlar ağacı
- Qanunauyğunluqlar dairəsi

416. İnformasiya -

- Müəyyən problem oblastında praktiki fəaliyyət və professional təcrübə nəticəsində əldə olunmuş və mütəxəssislərə məsələ qoymaq və həll etməyə imkanı verən qanunauyğunluqlar
- √ Hər hansı kontekstdə göstərilən verilənlərdir ki, onar əsasında istifadəçi öz fikrini müəyyən edə bilər
- Nisbi göstəricilərin əldə edilməsi
- Göstəricilərin qarşılıqlı əlaqələr dairəsi
- Müəyyən problem oblastında obyektləri, prosesləri, hadisələri və onların xassələrini xarakterizə edən faktlar

417. İntellektual verilənlər bazalarla adi bazalar arasında əsas fərq

- İstifadəçi ilə qarşılıqlı fəaliyyəti asanlaşdırmaq üçün "intellektual" interfeysin olması

- √ Verilənlər bazasında aşkar mövcud olmayan, lakin nəticə kimi orada generasiya edilən sorğu əsasında zəruri informasiyanın əldə edilmə imkanı
- İntellektual bilik bazası ilə işləmək üçün istifadəçinin ən azı IQ 95 (intellekt əmsalından)-dən az olmama şərti
- Bütün kateqoriyalardan olan istifadəçilərin informasiya ehtiyaclarını nəzərə almaqla müxtəlif informasiyanın sistemləşdirilməsi və onun xassələrinin məzmunu, strukturu, dinamikası, əlaqələrinə görə əks edilməsi
- Sorğu yaratmaq üçün koqntiv qrafika istifadəçisi ilə qarşılıqlı fəaliyyətdə dəstək

418. İstifadəçi sorğusunun interpretasiyasını yerinə yetirən və cavabı onun üçün rahat şəkildə prosedur -

- İzahat mexanizmi
- √ İntellektual interfeys
- Bilik almaq mexanizmi
- İstifadəçi və ƏS interfeysi
- Nəticə mexanizmi

419. APL proqramlaşdırma dili bu simvollarından istifadə edir

- Riyazi
- √ Yunan
- Əlavə fonetik
- Diakritik
- Yunan və köpt

420. APL proqramlaşdırma dili –

- İşlənən əməliyyatların aparılması dilidir
- Riyazi cəhətdən təyin olunmuş proqramlaşdırma dilidir
- √ Bütün cavablar düzdür
- Çoxölçülü dəyişənlər dilidir
- Başqa dillərlə müqayisədə zərif dildir

421. APL –in ilk praktiki realizasiyası bu kompaniyada baş vermişdir

- Microsoft
- √ IBM
- UNIX
- LINUX
- Apple

422. 1962 ildə Ken Ayveron bu adla öz kitabını nəşr etmişdir

- “Providing OLAP”
- √ “A Programming Language”
- “An IT mandate. Technical report”
- “Millətlərin varlığı”
- “Fast Analysis of Shared Multidimensional Information”

423. Şərti planlaşdırma –

- Verilənlərin proqnozlaşdırılmasıdır
- √ “Əgər – onda” tipli təhlildir
- Hiperkubların təyini
- İnsan düşüncəsinin modelləşdirilməsidir
- Verilənlərin optimallaşdırılmasıdır

424. Hiperkubun ölçmələri bu xarakter daşıya bilər

- Mürəkkəb
- √ Bütün cavablar düzdür
- Nisbi

- Analitik
- İyerarxik

425. Hiperkubun doldurulması bu faktorun mövcudluğu ilə aparıla bilər

- Əməliyyat sistemlərinin real verilənləri
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Tarixi verilənlər
- Optimal verilənlər
- Əməliyyat sistemlərinin proqnozlaşdırılan verilənləri

426. Müəssisənin fəaliyyətinə təsir edən faktorlar

- Zaman
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Müəssisə bölmələri
- Coğrafiya
- Məhsul

427. OLAP əsasında bu ideya durur

- Biliklər və metaboliklər bazası
- ✓ Verilənlərin çoxölçülü modeli
- Əməliyyat sistemlərinin real verilənləri
- Riyazi cəhətdən təyin olunmuş proqramlaşdırma dilinin yaradılması
- Müəssisə fəaliyyətinin göstəricilərinin dəqiq ölçülərinin əldə edilməsi

428. OLAP bunun birmənalı adıdır

- Konkret məhsulun
- ✓ Tam texnologiyanın
- Biliklər və metaboliklər bazasının
- Bütün cavablar düzdür
- Verilənlərin relyasiya bazasının

429. Verilənlərin çoxölçülü konseptual təqdim edilməsi –

- “Fast Analysis of Shared Multidimensional Information”ın tələbidir
- ✓ OLAPın başlıca tələbidir
- Həllərin işlənilməsinin sürətləndirilməsidir
- Verilənlərin tranzaksiya işlənilməsidir
- “Analytical processing”dir

430. OLAPın başlıca tələbi –

- Münasib müddətə istifadəçiyə təhlil nəticələrinin verilməsi
- ✓ Verilənlərin çoxölçülü konseptual təqdim edilməsi
- Çoxistifadəçi daxilolma imkanı
- İxtiyari informasiyaya müraciət imkanı
- İxtiyari məntiq və statistik təhlil imkanı

431. E. Kodd müəllifidir

- Data Mining konsepsiyasının
- ✓ Verilənlərin relyasiya modelinin və OLAP konsepsiyasının
- Bütün cavablar düzdür
- “Multidimensional Information”ın
- Qeyri-səlis çoxluqlar və qeyri-səlis məntiqin

432. Relyasiya modelinin müəllifi

- M. Kastels
- √ E. Kodd
- Q. Uells
- R. Reyqan
- A. Smit

433. Əgər $x_1 \in X$ və $x_2 \in X$ zirvələri arasında R münasibəti varsa, onda $x_1 R x_2$ üçlüyü

- Qrafın zirvələridir
- √ Qrafın tərəfləridir
- Qrafın konturudur
- Qrafın marşrutudur
- Qrafın yollarıdır

434. Qraf

- $\langle S, A, B, P \rangle$ dördlüyüdür: S – aksiomdur; A – qeyri-terminal simvollar çoxluğudur; B – terminal simvollar çoxluğudur; P – nəticə qaydaları
- √ (X, R) cütlüyüdür, X – zirvələrdir; R – binar münasibətlərdir
- Həllər və alternativlərdən ibarət olan strukturudur
- Bütün cavablar süzdür
- Məntiqi nəticənin ağac şəklində təqdim edilməsidir

435. Formal qrammatika

- (X, R) cütlüyüdür, X – zirvələrdir; R – binar münasibətlərdir
- √ $\langle S, A, B, P \rangle$ dördlüyüdür: S – aksiomdur; A – qeyri-terminal simvollar çoxluğudur; B – terminal simvollar çoxluğudur; P – nəticə qaydaları
- Həllər və alternativlərdən ibarət olan strukturudur
- Bütün cavablar süzdür
- Məntiqi nəticənin ağac şəklində təqdim edilməsidir

436. Mülahizə - məntiqi ifadədir ki, onunla bağlı iddia etmək olar ki, bu

- Doğrudur və yalandır
- √ Ya doğrudur, ya yalandır
- Yalan oduqda doğrudur
- Bütün cavablar düzdür
- Doğrudur və ya yalandır

437. Düz nəticə

- Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılması
- √ İlk aksiomlarda məqsəd müddəasına aparən nəticə
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsi
- Bütün cavablar düzdür
- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticə

438. İlk aksiomlarda məqsəd müddəasına aparən nəticə

- Analogiya üzrə nəticə
- √ Düz nəticə
- Öyrədici seçim
- Ehtimal nəticə
- Biliklər əsasənda nəticə

439. Analogiya üzrə nəticə

- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticə.

- √ Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılması
- Şərtlərin yeni məqsədli müddəalar kimi qəbul olunması və axtarış prosesinin davam edilməsi
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsi
- Nəticəli olması şərtlərinin araşdırılması

440. Əks nəticə

- Sübutlar axtarışı məqsədli müddəası ilə başlayan nəticə
- √ Bütün cavablar düzdür
- Şərtlərin yeni məqsədli müddəalar kimi qəbul olunması və axtarış prosesinin davam edilməsi
- Növbəti şərtlərin aksiom kimi alınmasından sonra nəticənin kəsilməsi
- Nəticəli olması şərtlərinin araşdırılması

441. Tədqiq edilmiş oblastdakı nəticənin oxşar oblasta aparılması

- Biliklər əsasənda nəticə
- √ Analogiya üzrə nəticə
- Nəticə
- Ehtimal nəticə
- Öyrədici seçim

442. Qeyri-səlis nəticə

- “Sağlam düşüncə” əsasında alınmış nəticə
- √ Qeyri-səlis kvantor və mənsubiyyət funksiyalarda istifadə ilə nəticə
- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu
- Nəticədə istifadə olunan hər bir ifadənin ehtimal şəklində həqiqilik qiyməti .

443. Qeyri-səlis kvantor və mənsubiyyət funksiyalarda istifadə ilə nəticə

- Biliklər əsasənda nəticə
- √ Qeyri-səlis nəticə
- Nəticə
- Ehtimal nəticə
- Öyrədici seçim

444. Biliklər əsasənda nəticə

- “Sağlam düşüncə” əsasında alınmış nəticə
- √ Biliklər bazasında ifadələr kimi saxlanılan nəticə
- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu
- Nəticədə istifadə olunan hər bir ifadənin ehtimal şəklində həqiqilik qiyməti .

445. Biliklər bazasında ifadələr kimi saxlanılan nəticə

- Öyrədici seçim
- √ Biliklər əsasənda nəticə
- Ehtimal nəticə
- Təbii nəticə
- Nəticə

446. Təbii nəticə

- Nəticədə istifadə olunan hər bir ifadənin ehtimal şəklində həqiqilik qiyməti .
- √ “Sağlam düşüncə” əsasında alınmış nəticə
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu
- Hazır ifadələr məcmusuna ixtiyari ifadənin daxil olmasının yoxlanılması
- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması

447. “Sağlam düşüncə” əsasında alınmış nəticə

- Biliklər əsasənda nəticə
- √ Təbii nəticə
- Nəticə
- Ehtimal nəticə
- Öyrədici seçim

448. Ehtimal nəticə

- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması
- √ Nəticədə istifadə olunan hər bir ifadənin ehtimal şəklində həqiqilik qiyməti .
- Hazır ifadələr məcmusuna ixtiyari ifadənin daxil olmasının yoxlanılması
- Qərar qaydalarının formalaşması üçün misal və kontrmisallar məcmusu
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu

449. Nəticədə istifadə olunan hər bir ifadənin ehtimal şəklində həqiqilik qiyməti .

- Biliklər əsasənda nəticə
- Öyrədici seçim
- Nəticə
- Təbii nəticə
- √ Ehtimal nəticə

450. Nəticə

- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması
- √ Yeni informasiya vahidlərinin məlum olanlardan alınması
- Hazır ifadələr məcmusuna ixtiyari ifadənin daxil olmasının yoxlanılması
- Qərar qaydalarının formalaşması üçün misal və kontrmisallar məcmusu
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu

451. Yeni informasiya vahidlərinin məlum olanlardan alınması

- Ehtimal nəticə
- √ Nəticə
- Biliklər əsasənda nəticə
- Öyrədici seçim
- Təbii nəticə

452. Öyrədici seçim

- Yeni informasiya vahidlərin məlum olanlardan alınması
- √ Həllədiçi qaydaların formalaşması üçün misal və kontrmisallar məcmusu
- Hazır ifadələr məcmusuna ixtiyari ifadənin daxil olmasının yoxlanılması
- Qərar qaydalarının formalaşması üçün misal və kontrmisallar məcmusu
- Müəyyən strukturda informasiyanın axtarışını və saxlanılmasını təmin edən proqram vasitələri məcmusu

453. Həllədiçi qaydaların formalaşması üçün misal və kontrmisallar məcmusu

- Nəticə
- √ Öyrədici seçim
- Təbii nəticə
- Biliklər əsasənda nəticə
- Ehtimal nəticə

454. İntensional biliklər bazası

- Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu

- √ İxtiyari problem oblastı üçün xas olan ümumi qanunauyğunluqların təsviri və bu oblastdan məsələlərin qoyuluşları və həlləri metodları
 - “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
 - Müəyyən sistemlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
 - Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
- 455.** İxtiyari problem oblastı üçün xas olan ümumi qanunauyğunluqların təsviri və bu oblastdan məsələlərin qoyuluşları və həlləri metodları
- Biliklər bazası
 - √ İntensional biliklər bazası
 - Şəbəkə verilənlər bazası
 - Relyasiya verilənlər bazası
 - Ekstensional verilənlər bazası
- 456.** Biliklər bazası
- Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu
 - √ EHM-in yaddaşında mürəkkəb strukturlaşdırılmış informasiya vahidlərinin axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
 - “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
 - Müəyyən sistemlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
 - Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
- 457.** EHM-in yaddaşında mürəkkəb strukturlaşdırılmış informasiya vahidlərinin axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
- Ekstensional verilənlər bazası
 - √ Biliklər bazası
 - Relyasiya verilənlər bazası
 - İyerarxik verilənlər bazası
 - Şəbəkə verilənlər bazası
- 458.** Ekstensional verilənlər bazası
- Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
 - √ Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu
 - Müəyyən sistemlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
 - EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
 - “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
- 459.** Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu
- Şəbəkə verilənlər bazası
 - √ Ekstensional verilənlər bazası
 - İyerarxik verilənlər bazası
 - Biliklər bazası
 - Relyasiya verilənlər bazası
- 460.** Şəbəkə verilənlər bazası
- “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
 - √ Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
 - EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
 - Müəyyən cədvəllər əsasında qurulmuş informasiyanın qəbul edilmiş təsviri
 - Qeyri-müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
- 461.** Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın şəbəkə təsviri
- Relyasiya verilənlər bazası
 - √ Şəbəkə verilənlər bazası
 - Klaster analiz

- Analiz
- İyerarxik verilənlər bazası

462. Relyasiya verilənlər bazası

- √ “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
- Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu
- Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın iyerarxik təsviri
- EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
- Müəyyən cədvəllər əsasında qurulmuş informasiyanın qəbul edilmiş təsviri

463. “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri

- İyerarxik verilənlər bazası
- √ Relyasiya verilənlər bazası
- Analiz
- Genetik alqoritm
- Klaster analiz

464. İyerarxik verilənlər bazası

- EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
- √ Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın iyerarxik təsviri
- “1-1”, “1-M”, “M-M” tiplərdə münasibətlərlə bağlı olan informasiya vahidləri
- Xarici mühit haqqında konstant faktlar məcmusu
- Müəyyən cədvəllər əsasında qurulmuş informasiyanın qəbul edilmiş təsviri

465. Müəyyən münasibətlər əsasında qurulmuş informasiyanın iyerarxik təsviri

- Klaster analiz
- √ İyerarxik verilənlər bazası
- Genetik alqoritm
- Verilənlər bazası
- Analiz

466. Verilənlər bazası

- İnformasiyanın iyerarxik təsnifatı
- √ EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu
- Xarici mühit haqqında məlumatlar
- Bütün cavablar düzdür
- İnformasiyanın cədvəl şəklində təqdim olunması

467. EHM-in yaddaşında informasiyanın axtarışını, saxlanılmasını və yazılmağını təmin edən aparat vasitələri məcmusu

- İyerarxik verilənlər bazası
- √ Verilənlər bazası
- Analiz
- Genetik alqoritm
- Klaster analiz

468. Klasterlərə elementlərin parçalanması

- Analiz
- √ Klaster analiz
- Verilənlər bazası
- İyerarxik verilənlər bazası
- Genetik alqoritm

469. Klaster analiz

- Hazır ifadələr məcmusuna ixtiyari ifadənin daxil olmasının yoxlanılması
- ✓ Klasterlərə elementlərin parçalanması
- Məhdud təbii dildə mətnlərin anlaşılması
- Dərin sintaktik strukturuna keçid
- Bəzi təbii dildə cümlənin sintaktik strukturunun qurulması

470. Analiz

- Tədqiqat növüdür ki, bu zaman real obyekt hissələrə parçalanır
- ✓ Bütün cavablar düzdür
- Tədqiqat növüdür ki, bu zaman obyektlər arası əlaqələr öyrənilir
- Tədqiqat növüdür ki, bu zaman obyektlərin elementləri öyrənilir
- Tədqiqat növüdür ki, bu zaman düşünülmən obyekt hissələrə parçalanır

471. Zirvə və qövs köməyilə təsvir edilən model belə adlanır:

- Produksion model
- Neyron şəbəkəsi
- Məntiqi model
- ✓ Freym modeli
- Semantik şəbəkə

472. Ayır-ayrı çərçivələr əsasında qurulan model belə adlanır:

- Neyron şəbəkəsi
- Produksion model
- Semantik şəbəkə
- Məntiqi model
- ✓ Freym modeli

473. ƏGƏR-ONDA formasında strukturlaşdırılan qaydalar əsasında model belə adlanır:

- ✓ Produksion model
- Semantik şəbəkə
- Freym modeli
- Məntiqi model
- Neyron şəbəkəsi

474. "Qara qutu" kibernetikası əsasında bu prinsip durur:

- Hesablama planının hazırlanması məsələlərinin həlli üçün xüsusi dilin işlənilməsi
- İnsan beyninə xas olmayan strukturların aparat modelləşdirməsi
- Bütün cavablar doğrudur
- ✓ İntellektual məsələlərin həlli alqoritmlərinin axtarışı
- İnsan beyninin strukturuna bənzər strukturların aparat modelləşdirməsi

475. Buna yönəlmiş prinsip neyrokibernetikanın əsasında durur:

- ✓ İnsan beyninin strukturu ilə eyni olan strukturların aparat modelləşdirilməsi
- İntellektual məsələlərin həlli alqoritmlərinin axtarışı
- Hesablama planının hazırlanması məsələlərinin həlli üçün xüsusi dillərin işlənilməsi
- Bütün cavablar düzdür
- İnsan beyninə zidd olan strukturların aparat modelləşdirilməsi

476. İntellektual məsələlərin həlli alqoritmının axtarışına yönəlmiş süni intellekt istiqaməti:

- Neyron şəbəkə
- Neyrokibernetika
- Kibernetika

- Neyrodinamika
- √ "Qara qutu" kibernetikası

477. İnsan beyni strukturuna bənzər strukturların aparat modelləşdirməsinə yönəlmiş Süni intellekt istiqaməti :

- Kibernetika
- "Qara qutu" kibernetikası
- Neyron şəbəkə
- Neyrodinamika
- √ Neyrokibernetika

478. Süni intellekt sahəsində ilk tədqiqatlar buna bağlıdır

- Rezulyusiya metodları
- Deduktiv metodlar
- Produksion metodlar
- Alqoritmik metodlar
- √ Evristik metodlar

479. Mövcud faktlar əsasında obyektlər arasında əlaqələri qurmaq üçün bundan istifadə edilir

- Produksiyalardan
- √ Qaydalardan
- Faktlardan
- Prosedurlardan
- Sorğulardan

480. Obyektlər arasında konkret nisbətə müəyyən olunmasının təsdiqi

- Prosedur
- Produksiyalar
- Sorğu
- √ Fakt
- Qayda

481. ERP-sistemin üstünlüyü: Təşkilatları bölmələri arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın və səmərəliliyinin təkmilləşdirilməsi bundan ibarətdir

- ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
- Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
- ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
- √ Qarşılıqlı fəaliyyət və əməkdaşlıq prosedurların yaradılması nəticəsində hər bölmə vaxtında və tam həcmdə bütün zəruri vürilənləri əldə edir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər

482. ERP-sistemin üstünlüyü: müəssisənin təşkilati bütövlüyünün formalaşdırılması bundan ibarətdir

- ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
- Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
- ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
- √ ERP-sistemlər bir-birindən uzaqlaşdırılmış filialların birləşdirilməsinə imkan verir

483. ERP-sistemin üstünlüyü: planlaşdırma və nəzarət məsələlərin həlli üçün sinxron daxil olma imkanı bundan ibarətdir

- ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
- ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
- Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
- √ İnformasiya eyni zamanda bir neçə istifadəçi tərəfindən işlənilə bilər

- 484.** ERP-sistemin üstünlüyü: verilənlər bazasına real zamanda daxil olma imkanı bundan ibarətdir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
 - İnformasiya eyni zamanda bir neçə istifadəçi tərəfindən işlənə bilər
 - ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
 - ✓ Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
 - ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
- 485.** ERP-sistemin üstünlüyü: informasiya disbalansının aradan götürülməsi bundan ibarətdir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
 - ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
 - İnformasiya eyni zamanda bir neçə istifadəçi tərəfindən işlənə bilər
 - Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
 - ✓ ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
- 486.** ERP-sistemin üstünlüyü: ən yaxşı metodologiyaların işlənilməsi bundan ibarətdir
- Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
 - İnformasiya eyni zamanda bir neçə istifadəçi tərəfindən işlənə bilər
 - Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
 - ✓ ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
 - ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
- 487.** ERP-sistemin üstünlüyü: müəssisənin fəaliyyətinin bütün aspektlərinin inteqrə edilməsi bundan ibarətdir
- Verilənlərin bazaya yerləşdirilməsi bilavasitə mənbədən irəli gəlir
 - İnformasiya eyni zamanda bir neçə istifadəçi tərəfindən işlənə bilər
 - ERP-sistemin tətbiqi müəssisə üçün biznes-proseslərin müasir metodlarının xidmətindən istifadə etmək imkanını verir
 - ERP-sistemin vahid verilənlər bazası sistemin daxilində informasiya ziddiyyətlərinin mövcudluq imkanını istisna edir
 - ✓ Ayrı-ayrı əlavələr vahid sistem çərçivəsində birləşdirilə bilər
- 488.** ERP-sistemlər bazarı onun iki əsas sektorlarının inkişafından asılıdır
- Əlaqələr və kommunikasiyalar
 - Verilənlər bazaları və kompüter şəbəkələri
 - Münasibət və əlaqələr
 - Ardıcılıq və kommunikasiyalar
 - ✓ Əlaqələr və informasiya texnologiyaları
- 489.** Rusiya ERP-sistemlərinin nümunələri
- MAQNAT
 - Kx3
 - Galaktika
 - BOSS
 - ✓ Bütün cavablar düzdür
- 490.** Qərb ERP-sistemlərinin nümunələri
- R/3 korporasiyalar SAP AG
 - TRITON
 - MANMAN/X
 - ✓ Bütün cavablar düzdür
 - Oracle Applications
- 491.** ERP-sistemin seçilməsi zamanı meyarlar
- İnteqrə edilmə qabiliyyəti
 - Adaptasiya

- Açıqlıq
- √ Bütün cavablar düzdür
- Miqyaslama

492. ERP-sistemin seçilməsi zamanı meyarlar

- Funksionalıq
- Çeviklik
- Qiymət
- Keyfiyyət
- √ Bütün cavablar düzdür

493. Müəssisənin fəaliyyətinin bütün sahələrinin optimallaşdırılması

- ERP-sistemin ideyasıdır
- √ ERP-sistemin məqsədidir
- ERP-sistemin məsələsidir
- ERP-sistemin əsas təyinatıdır
- Bütün cavablar düzdür

494. Müəssisələrin rəqabət gücünün artırılması

- ERP-sistemin məqsədidir
- √ ERP-sistemin əsas təyinatıdır
- ERP-sistemin ideyasıdır
- ERP-sistemin məsələsidir
- Bütün cavablar düzdür

495. ERP-sistemin məqsədi

- Müəssisələrin rəqabət gücünün artırılması
- Müəssisənin resurslarının planlaşdırılması
- Maliyyə vəsaitlərinin planlaşdırılması
- Güc resurslarının artırılması
- √ Müəssisənin fəaliyyətinin bütün sahələrinin optimallaşdırılması

496. ERP-sistemin əsas təyinatı:

- Güc resurslarının artırılması
- Maliyyə vəsaitlərinin planlaşdırılması
- Müəssisənin fəaliyyətinin bütün sahələrinin optimallaşdırılması
- Müəssisənin resurslarının planlaşdırılması
- √ Müəssisələrin rəqabət gücünün artırılması

497. Vahid informasiya mühitini yaratmağa bu, imkan verir

- OLAP
- VBIS
- Bütün cavablar düzdür
- √ ERP-sistem
- Data Mining

498. ERP-sistem bunu yaratmağa imkan verir

- Data Mining
- VBIS
- √ Vahid informasiya mühitini
- OLAP
- Vahid verilənlər bazasını

499. Müəssisə resurslarının planlaşdırılması belə adlanır

- Data Mining
- OLAP
- Bütün cavablar düzdür
- СУБД
- √ ERP

500. ERP –

- İntegrə edilmiş əlavələr kompleksidir
- √ Bütün cavablar düzdür
- Müəssisə resurslarının planlaşdırılmasıdır
- Avtomatlaşdırılmış sistemdir
- Müəssisə fəaliyyətinin bütün sahələrinin avtomatlaşdırılmasıdır